

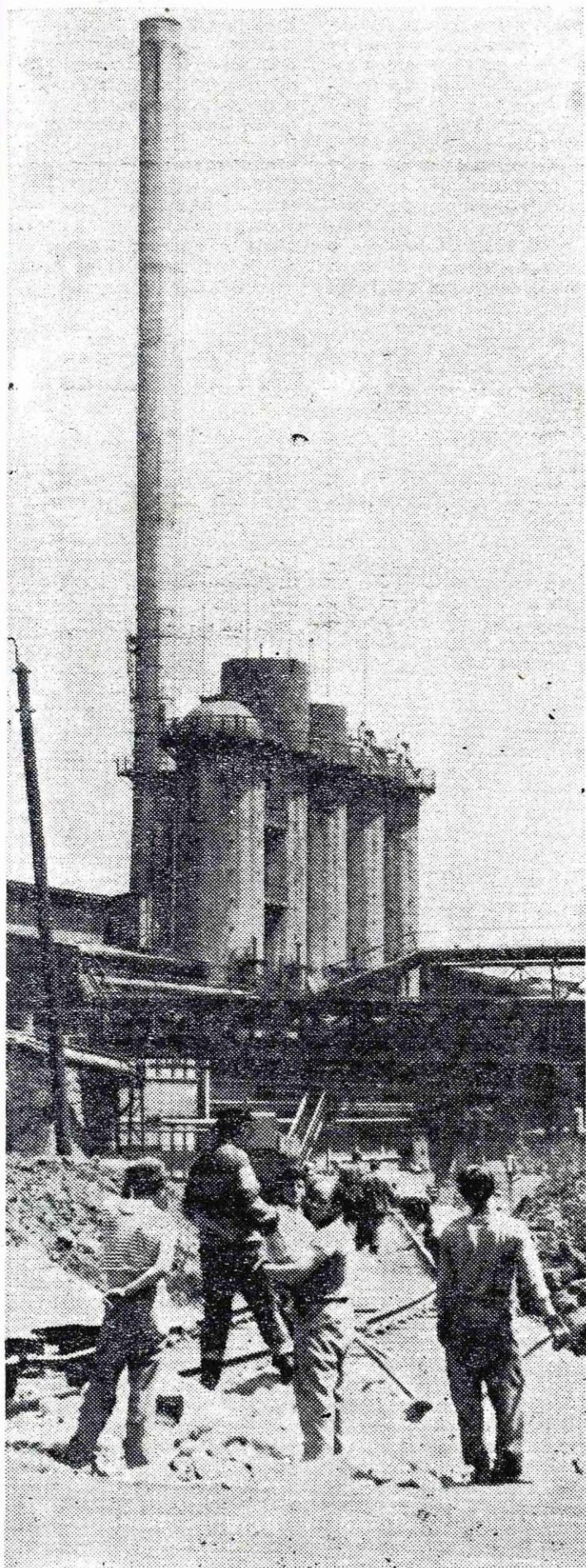
Leto X Številka 27
Jesenice, 5. julija 1968

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja red.:kcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Rekonstrukcija kavperjev dobro napreduje

Obnova in povečanje kavperjev poteka po predvidenem programu in v lepem sodelovanju med vodstvom obnovitvenih del, našimi vzdrževalci in Kovinskim podjetjem Krško

Zastavljena dela na rekonstrukciji kavperjev dobro napredujejo. Kavper štev. 4 je že dobil potrebno višino. Sedaj čaka samo še, da mu napravijo kupolo. Seveda je pri tem še dosti dela z elektro varjenjem ter izdelavo raznih odprtin. Začeli so tudi z dviganjem plašča na kavperju štev. 3. Iz livarne Zalec smo že tudi dobili prve odlitke novih rešetk in stebrov. Verjetno bodo vsi trije kavperji dobili svojo novo podobo, predno bomo začeli z zidarskimi deli. Mislim, da je to v pogledu varnosti dela najboljše, kajti če bi začeli že sedaj z zidarskimi deli, ko je montaža plaščev v največjem tempu, bi bila varnost izvajalcev rekonstrukcije resno ogrožena, zaradi majhnega delovnega prostora. Ravno tako bi zelo težko postavili dvigalo za transport opeke. Na zadnjem sestanku, ki smo ga imeli z varnostno službo Železarne in izvajalci ter vodstvom rekonstrukcije, smo se v glavnem pogovarjali o varnem delu, tako za same izvajalce rekonstrukcije, kakor tudi tiste, ki morajo zaradi proizvodnje hoditi okoli gradilišča. Moram reči, da smo na tem sestanku, kakor tudi pri izvajanju zahtevanih varnostnih ukrepov od strani Kovinskega podjetja Krško, naleteli na polno razumevanje ter upoštevanje naših predlogov za varno delo.

Stane Torkar

6. seja upravnega odbora DS Železarne bo delal po programu

V torek, dne 2. julija 1968 je bila 6. seja upravnega odbora z naslednjim dnevnim redom:

1. pregled sklepov prejšnje seje upravnega odbora,
2. predlog poslovnika za delo upravnega odbora,
3. I. osnutek programa dela delavskega sveta Železarne,
4. predlog operativnega plana za julij 1968,
5. podražitev toplih obrokov v kantinah,
6. odprto pismo kolektiva valjarne profilov,
7. predlog stanovanjske komisije o povečanju finančne udeležbe, o spremembi kreditiranja individualne gradnje, o rušenju hiš na Stari Savi in o določitvi stanovanj za posamezne kategorije prosilcev,
8. osebni dohodek delovne enote šamotarne glede na katastrofo,
9. tekoča vprašanja in prošnje.

Poročilo o izvrševanju sklepov prejšnje seje upravnega odbora je podal direktor Železarne in so se člani strinjali z njegovim poročilom. Poslovník za delo upravnega odbora so sprejeli z dvema pripombama, ki jih je k poslovníku predlagal direktor. Tudi s I. osnutkom programa dela delavskega sveta Železarne so se strinjali, vendar so naročili upravi pod-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Javna pohvala kolektivu strugarne valjev

Pod strokovnim vodstvom vodja strugarne valjev tov. J. Gmajnarja je kolektiv strugarne valjev v kratkem roku enega tedna izdelal novo kalibracijo za valjarno žice na Beli. Delo je bilo opravljeno točno in solidno in je zato javna pohvala tehničnega direktorja kolektivu strugarne valjev tudi utemeljena. Kolektivu strugarne valjev želimo tudi v prihodnje novih delovnih uspehov.

Seja sekretarijata konference ZK Železarne

V torek 2. t. m. se je sestel sekretariat konference in na svoji 12. seji obravnaval sklepe 6. seje konference, odprto pismo DS valjarne profilov in poročilo sekretariata o sestanku predstavnikov sindikata in sekretarjev ZK slovenskih železarn, ki je bil 21. 6. 1968 v Štorah.

Sklep konference je bil, da bodo komisije pregledale svoje programe in jih dopolnile z nalogami, ki so nakazane v smernicah predsedstva in IK CK ZKJ. Člani sekretariata so podrobno obravnavali smernice in opozorili predsednike komisij na najpomembnejše naloge, o katerih bo treba pripraviti konkreten in realen akcijski program. Delo bo zelo obsežno za vse komisije in ker smo v času dopustov, je sekretariat sklenil:

V juliju bodo predsedniki komisij pripravili pismene predloge programov in jih poslali vsem članom komisij. Koncem avgusta ali najkasneje v začetku septembra bodo komisije na svojih sestankih pripravile predloge programov in jih posredovale v razpravo oddelkom ZK. Oddelki ZK, ki bodo v tem času razpravljali o smernicah in govoru tov. Tita na VI. kongresu sindikata, naj svoje predloge za konkretne akcije ZK Železarne pošljejo sekretariatu, da jih bodo komisije upoštevale pri sestavi programa.

O sklepu konference, da bo na prihodnji seji obravnavala vprašanje nadaljnjih investicij in specializacije proizvodnje, je bilo z direktorjem Železarne domenjeno, da bo o teh vprašanjih še v juliju

poseben razgovor zaradi priprave gradiva za sejo konference. Vendar je to vprašanje ozko vezano na vprašanja, ki se rešujejo v zvezi z integracijo slovenskih železarn.

Člani konference so zahtevali, da se dosledneje poroča o izvrševanju sklepov konference, zato je sekretariat sklenil, da je treba takoj pripraviti poročilo o izvrševanju sklepov konference in ga posredovati članom konference — sekretarjem oddelkov ZK.

Sekretariat je obravnaval odprto pismo DS valjarne profilov, v katerem kolektiv zahteva konkretne odgovore na vprašanja v zvezi z združevanjem slovenskih železarn. Člani sekretariata so bili enotni v oceni, da v tem (nadalj na 2. str.)

Vtisi s VI. kongresa zveze sindikatov Jugoslavije

Pred nekaj dnevi je zasedal v Beogradu VI. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. V prejšnji številki smo objavili imena delegatov, ki so se udeležili kongresa, za današnjo številko pa smo pripravili kratek razgovor z delegatom TOMAZEM KLINARJEM, podpredsednikom IO sindikalne organizacije naše Železarnice.

Tov. Klinar se je prošnji rad odzval in povedal, da je bil kongres zelo dobro pripravljen. Plenarnim sejam in delu v komisijah je prisostvovalo 1.225 delegatov iz vse države, poleg tega pa še 700 gostov iz 48 držav. V štirih dneh, kolikor je trajal kongres, se je na govorniškem odru zvrstilo več sto delegatov in gostov. Govorili so o problemih, s katerimi se dnevno srečujejo v svojih sindikalnih organizacijah. Osnova za bogato in zelo živahno razpravo sta bila govora predsednika Tita in predsednika centralnega odbora ZSJ Dušana Petrovića-Saneta.

Posamezni delegati so v svojih razpravah posvetili veliko pozornosti delovnemu času ter se zavzemali za uvedbo skrajšanega delovnega staža in sicer za moške od 40 na 35 let, za ženske pa od 35 na 30 let ob starosti. Dobi za moške 55 let in za ženske 50 let. Prav tako so se prisotni delegati zavzemali za uvedbo benificiranega staža pri rudarjih ter za ponovno uvedbo obrazca K-15.

Kongres je na zadnjem plenarnem zasedanju sprejel več dokumentov oz. resolucij, ki pa jih bodo člani sindikata v prihodnje obravnavali na svojih sestankih.

Tov. Klinar je svoje pripovedovanje o vtisih s kongresa zaključil s tem, da je imel kongres v sedanjih pogojih izreden pomen, sprejete resolucije oz. dokumenti pa bodo veliko prispevali k temu, da bo sindikalna organizacija imela vidnejšo vlogo v našem družbenem dogajanju. O kongresnih dokumentih bodo v bližnji prihodnosti obširneje razpravljali na seji IO sindikalne organizacije, nato pa še na sejah sindikalnih odborov v delovnih enotah Železarnice. — or

DS Železarnice bo delal...

(nadalj. s 1. str.)

jetja, da ta program dopolni še z nalogami, ki stojijo pred Železarno v tekočem letu. Tako dopolnjen program, oziroma že izdelan predlog programa, bo upravni odbor predložil delavskemu svetu v potrditev na prvi prihodnji seji.

Predlog operativnega plana za julij 1968 so potrdili brez pripomb, vendar so sklenili, da bo glede na kritično stanje z delovno silo, kakršno se pojavlja v juliju in pa glede na potek proizvodnje ter zmanjšanja števila ur zaradi dveh praznikov, v soboto, 6. julija redni delovni dan.

Ko so obravnavali vzroke podražitve toplih obrokov v kantinah so ugotovili, da v sedanji situaciji ne bi bilo dobro podražiti toplih obrokov v kantinah in zato tega niso odobrili. V kolikor se bo zaradi tega v gostinski enoti ŽELEZAR izkazala izguba, jo bo Železarna pokrila ob zaključnem računu. Ker mora Železarna po novih finančnih predpisih tudi od bonov za malico plačati določen prispevek, pa čeprav bi stroške za bone krili iz sklada splošne porabe, so naročili upravi podjetja, da analizira možnost in ugodnosti zamenjave bonov z denarjem. Menili so, da bi se tako lahko zmanjšali stroški, ki jih ima Železarna pri sedanjem načinu delitve malic in da bi se lahko s tem tudi poboljšala kvaliteta obrokov v kantinah.

Delovna skupnost valjarne profilov je naslovila na osrednje organe samoupravljanja, na tovarniško konferenco ZK, na sindikalno organizacijo in na upravo podjetja odprto pismo, v katerem zahtevajo odgovore na vprašanja, ki se tičejo njihove delovne skupnosti in njihove perspektive ob integraciji slovenskih železarn. Člani upravnega odbora so se z odprtim pismom strinjali, vendar so bili mnenja, da je ta akcija nekoliko preuranjena glede na stopnjo razvoja integracije. Upravi podjetja so naročili, da najkasneje v enem mesecu poda delovni skupnosti te valjarne odgovore po vseh vprašanjih, z odprtim pismom pa bodo seznanili delavski svet Železarnice na prvi prihodnji seji.

S predlogi stanovanjske komisije so se strinjali in sklenili, da se predlogi odstopijo delavskemu svetu Železarnice v potrditev, seveda prek komisije za družbeni standard z edino pripombo, oziroma stališčem upravnega odbora, da je treba za strokovnjake v letošnji delitvi stanovanj, predvideti vsaj 10 stanovanj, ne pa samo pet. Stanovanjski komisiji pa so priporočili, da prouči možnosti in ugodnosti uvedbe sistema varčevanja za nakup stanovanj oziroma za gradnjo individualne hiše.

Delovni enoti šamotarna so odobrili za junij in za julij izplačilo osebnih dohodkov v poprečju njihove delovne enote v obdobju januar-maj. V kolikor pa bodo v juliju formirali v tej enoti več osebnega dohodka po cenikih, se jim bo priznal osebni dohodek po cenikih.

Seja sekretariata konference ZK Železarnice

(nadalj. s 1. str.)

pismu postavljena vprašanja morajo dobiti odgovore in da je pravilna ugotovitev DS valjarne profilov, da bo združitve slovenskih železarn dobila podporo kolektivov le, če bo poleg ekonomike reševala tudi vprašanje ljudi. Ob tem je bil sekretariat mišljenja, da enaka ugotovitev in upravičena zahteva velja tudi za primere nadaljne modernizacije Železarnice. Ljudje, ki so v preteklosti in še vedno dajejo svoj delež za modernizacijo, morajo imeti zagotovljeno materialno existenco.

Ker smo bili predstavniki družbeno političnih organizacij nezadovoljni s potekom dosedanjih sestankov o integraciji, smo se predsedniki sindikata in sekretarji ZK sestali na sestanku v Storah in predvsem obravnavali nadaljni potek teh razgovorov.

Sklepi tega sestanka so bili, da morajo poleg direktorjev dobivati zapisnike sestankov o integraciji ter gradivo delovnih grup tudi predsedniki sindikata, ki so dolžni skrbeti zato, da bo o teh razgovorih kolektiv sproti obveščen. Dnevni red za sestanke naj bi v bodoče sestavljal koordinacijski odbor (direktorji železarn) s tem, da se sproti postavljajo na dnevni red tista vprašanja, ki jih bodo v zvezi z integracijo postavljali samoupravni organi in družbeno politične organizacije kolektivov. Koordinacijski odbor je bolj kot doslej dolžan skrbeti za kontinuiteto dela na področju integracije. Na prihodnjem sestanku naj se predstavniki samoupravnih organov, družbeno političnih organizacij in preko njih kolektiv, obvesti o številu in obsegu delovnih grup, ki delajo na integraciji

ter programu in stroških njihovega dela.

Predstavniki družbeno političnih organizacij smo na sestanku v Storah obravnavali večino vprašanj, ki jih postavlja DS valjarne profilov, ker se podobna vprašanja postavljajo tudi v Ravnah in Storah. Konkretni odgovore na ta vprašanja pa bo mogoče dati, ko bodo posamezna načelna vprašanja bolj konkretno obdelana. Predstavniki samoupravnih organov, uprav železarn in družbeno političnih organizacij smo bili na vseh dosedanjih sestankih enotni v tem, da so osnova za razpravo o integraciji lahko samo konkretni odgovori članom kolektivov, zato je tudi bila postavljena zahteva na sestanku v Storah, da se vprašanja v zvezi z integracijo rešujejo hitreje, da ne bodo kolektivi živeli v negotovosti.

Vzdrževanje in proizvodnja

Delavski svet DE plavž je na redni seji precej kritično obravnaval vzdrževanje v obratu. Priznati moramo, da je bila kritika umestna, ker vzdrževanje ni takšno kot bi moralo biti. Nismo več v stanju, da bi naprave vzdrževali, ampak lahko samo še odpravljamo napake. Tudi popravila včasih trajajo pre dolgo, za vzdrževanje naprav pa imamo na razpolago premalo ljudi. Proizvajalci imajo vso pravico, da nas kritizirajo, če naprave ne obratujejo tako kot bi morale. Zaradi tega je proizvodnja manjša in prav tako tudi osebni dohodki. Vsekakor moramo vzdrževalci vložiti več dela za vzdrževanje naprav, ker bo tako zastoj manj.

V prvem letu reorganizacije strojnega vzdrževanja je bil dosežen napredek. Tudi proizvajalci niso toliko kritizirali. Stanje se je poslabšalo letos, vendar vzrokov za to ne kaže iskati samo pri vzdrževalcih na plavžu, ker so ostali isti in imajo interese, da bi bile naprave v redu vzdrževane. Za opravičilo slabega vzdrževanja naj posredujem nekaj podatkov.

Po normativu, ki je postavljen na osnovi 42-urnega tednika, je za vzdrževanje naprav na plavžu predvidenih 40 ključavničarjev. V normativu niso všteta delovna mesta pri montaži in vzdrževanju novih naprav za pripravo vložka. V juniju je bilo za vzdrževanje starih in novih naprav na razpolago 36 delavcev, torej štiri manj kot predvideva normativ. Če bi vsi delali po 176 ur, bi skupaj napravili 7.040 ur, kar bi zadostovalo za vzdrževanje naprav. Pri nezasedenem normativu bi morali opraviti 6.326 delovnih ur. Tudi v tem primeru bi lahko še vzdrževali stari del strojnih naprav. Toda v prejšnjem me-

secu so vzdrževalci na plavžu napravili le 5.124 delovnih ur. Moramo pa upoštevati, da smo za montažo in vzdrževanje novih naprav na aglomeraciji v juniju porabili 963 delovnih ur, na remontu apnenice nadaljnjih 314 ur ter za vrtnanje mrež za proizvodnjo 352 ur, nam tako ostane za vzdrževanje strojnih naprav 3.495 ur ali 50,35 odstotka normativa. Res je, da smo v juniju dobili za popravilo elevatorja v rudarni pomoč iz montažnega oddelka, kar smo prej sami opravili.

Na tehničnih konferencah vodij oddelkov sem večkrat zahteval izpolnitev normativa. V nasprotnem primeru naj se nam dovoli, da delamo več kot 176 ur. Odgovorili so mi, da dobimo vaje iz šole in da bo za vzdrževanje naprav na plavžu na razpolago več ljudi, kar pa se do danes še ni zgodilo. Z istim številom ljudi sem moral v juniju sestavljati delo po sistemu 4 + 1 in 5 + 2. Prav tako sem zahteval, da se nam dovoli koriščenje prečnega delovnega časa v višini 176 delovnih ur. Tako bi nadoknadili izgubljene delovne ure zaradi dopustov in bolovanja, in sicer na ta način, da drugi delajo več kot 176 ur, pa to na posameznega delavca ne sme presežati 208 ur. Prav tako sem opozarjal, da obstoja nevarnost, da bomo prek poletja zamenjali vzdrževalna dela in bomo jeseni le težko popravili zamujeno. Vse prepogost je bil odgovor, da bi vzdrževalci s tem, če bi delali več kot 176 ur, odzvali osebni dohodek tistim, ki delajo samo 176 ur. Toda če pogledamo dejstvo, da DE plavž prispeva 60 % osebnega dohodka vzdrževalcev, pa temu ni tako.

Poglejmo še odsotnost. V juniju smo zaradi bolezni iz-

gubili kar 763 ur oz. 10 % na celotni stalež. Zaradi dopustov je bilo izgubljenih 396 ur ali 5,6 % v odnosu na normativ. Po planu bi morali koristiti najmanj 550 ur rednega dopusta, ki ga pa zaradi pomanjkanja delavcev nismo mogli.

Da bi bili kos nalogam na področju vzdrževanja, bo treba nagajevanje urediti po posameznih delovnih enotah in bo treba verjetno delati tudi več kot 176 ur, če bo to potrebno. Skrajno nepravilno pa se mi zdi, da nam delovni čas meri denar, ne pa dejanska potreba. Menim, da bomo vzdrževalci še nekaj časa delali več kot 176 ur, v nasprotnem primeru pa bomo morali za redno vzdrževanje naprav prositi za pomoč druge firme, ki pa bodo dražje kot mi. Če bomo pa usluge drugih podjetij plačevali iz mase, ki jo dajejo proizvodni obrati na osnovi dosežene proizvodnje v vzdrževanju, bodo naši vzdrževalci nosili domov prazne kuverte.

Stane Torkar

Železarski globus

JAPONSKA — Kot poročajo iz japonskih virov, se nameravata v letu 1968 združiti dve največji železarski družbi v tej deželi. To sta »Yawata Iron and Steel Co« ter Fuji Iron and Steel Co«. Če upoštevamo njuno proizvodnjo surovega jekla v letu 1967, potem bosta lahko skupno proizvedli 22,2 milijona ton surovega jekla. Ta združena železarska družba bo za »United Steel Co« v ZDA, ki lahko letno proizvede okoli 28 milijonov ton surovega jekla, postala drugi največji proizvajalec surovega jekla na svetu.

le

roških

to po-
na
avna-
ki jih
profi-
praša-
Rav-
retne
ja pa
lo po-
šanja
elana,
avnih
n in
aniza-
seda-
tem,
ivo o
kon-
ko-
bila
se-
vpra-
racijo
bodo
vosti.

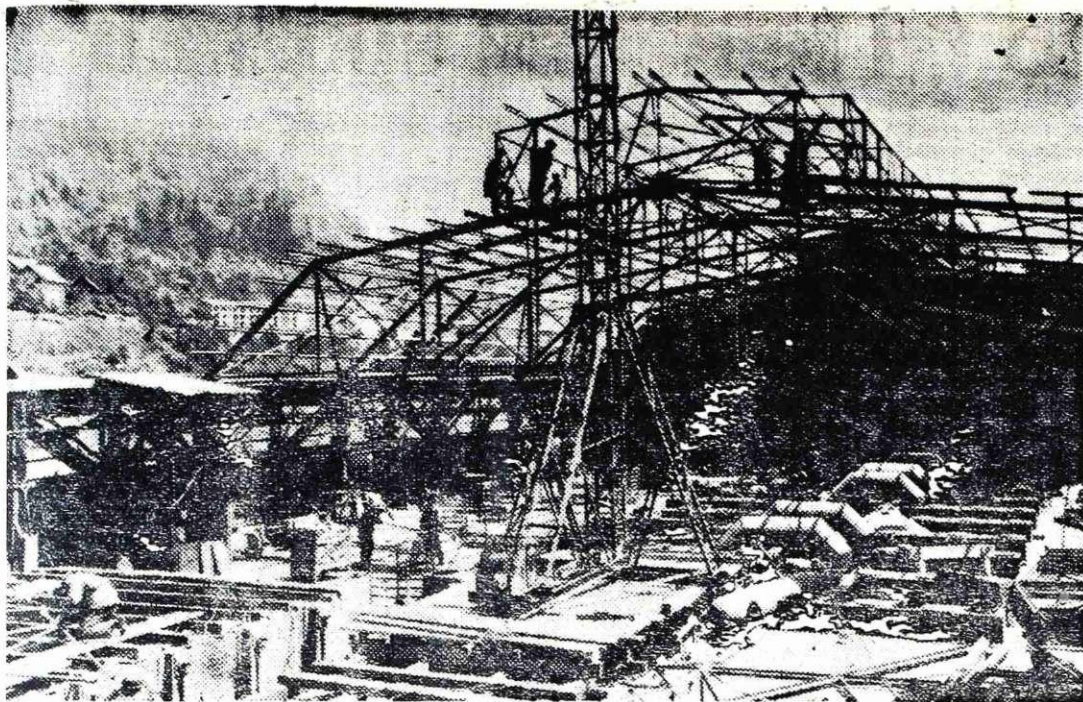
% na
dopu-
396
nor-
lorali
red-
zara-
nis-

n na
tre-
i po-
otah
letati
to to
vilno
elov-
de-
da
ekaj
ar, v
bo-
drže-
po-
bodo
o pa
pla-
ajejo
movi
zdr-
eval-
ku-

ar

US

roča-
na-
užit-
lruž-
»Ya-
ter
Ce
vod-
letu
kup-
jona
dru-
bo
DA,
koli
vega
rečji
ekla

Pet strešnih nosilcev od osmih, je že postavljenih nad sušilnico šamotarne

O sanacijskem programu

Delavski svet valjarne profilov je imel 19. junija redno sejo. Največ pozornosti so na seji posvetili sanacijskemu programu obrata, ki ga je obrazložil obratovodja.

Sanacijski program za težko progno predvideva izplen pri blumih v višini 94 %, iz ingotov pa 83 %. Maksimalna poraba generatorskega plina naj bi znašala 460 N/m³ na tono vložka. Predvidevajo ogrevanje krožne peči z mazutom. Ker težka progna obratuje le na eno izmeno, bodo po potrebi obratovali 12 ur dnevno. Na lahkah progah naj bi dosegli izplen v višini 92 %, poraba mazuta pa naj bi znašala 95 kg na tono vložka. Precej težav imajo s črno površino, zato bo treba urediti pravi kurjenja peči. Dokler ne bodo imeli na razpolago ustreznega vložka, bodo pri blumih le težko zasledovali pravi izplen. Pri ingotih pa opozarjajo na zmanjšanje izmečka. Ogrevalec peči priporočajo, da se bolj dosledno držijo regulativov, ker bi pri prekomernem pregrevanju bil material zažgan in bi bil tako izplen nižji. Vodje miz in valjavci bodo morali bolj paziti, da material ne bo zavaljan. Prav tako bodo morali biti pazljivi vodje dela pri škarjah, da ne bi bil izplen na lahki progi nižji. Posebno velja to za gredice, ki jih valjajo kot končni izdelek. Nadalje je v sanacijskem programu podčrtano, da na znižanje proizvodnih stroškov lahko vplivajo vsi člani kolektiva. Vsako morebitno površno delo na progah, pri škarjah ali pri pečeh povzroči okvare, zastoje ter popravila, po drugi strani pa zvišanje stroškov. Vsako hladno valjanje povzroči preobremenjenost proge in istočasno tudi popravila. Člane kolektiva opozarjajo na uporabljanje zaščitnih sredstev, ker jih ne koristijo do kraja.

Delavski svet je sanacijski program tudi sprejel. V na-

daljevanju se je predsednik DS obrazložil sklepe, ki so bili sprejeti na sestanku ZK. Tov. Zupan je obširneje govoril o problemih adjustaže in poudaril, da je le-ta zelo razgiban oddelek. Vendar prav v tem oddelku čutijo nekakšno neurejenost, kar pa škoduje celotnemu kolektivu. Tov. Zupan tudi meni, da bo treba precej trdega dela in potrpljenja, da bomo premostili težave. Ljudem je treba vrniti zaupanje v delo in jim dati možnost, da bodo lahko z bolj-šim delom več zaslužili in to v čim manjših delovnih skupinah.

Obširneje so na seji spregovorili tudi o združevanju železarn, o čemer govori 7. sklep sestanka ZK valjarne profilov. Predvsem je treba

računati s tem, da je v valjarnah profilov zaposlenih preko 400 ljudi. Komunisti v valjarnah profilov menijo, da je treba še pred referendumom ljudem pojasniti, kako bo v prihodnje z njihovo zaposlitvijo in kakšen bo njihov osebni dohodek. Mislijo, da bo treba tudi na ljudi, ki so zaposleni že več kot trideset let in so pred upokojitvijo. Prav tako člane kolektiva zanima, kakšna dejavnost bo vpeljana v prostorih, kjer so sedaj valjarne profilov. Da bi dobili odgovor na vsa ta vprašanja, so na seji DS imenovali tričlansko komisijo, ki naj pripravi odprto pismo, ki ga nameravajo poslati konferenci ZK železarn in upravi podjetja.

Ob koncu seje so pregledali še izpolnjevanje plana v maju ter potrdili operativni načrt za junij.

-or

Več vložka za potrebe jeklovleka

Obratovodja jeklovleka Berti Brun nam je telefonično posredoval nekaj podatkov o redni seji delavskega sveta DE jeklovleka, ki je bila 25. junija. Na dnevnem redu je bila informacija o finančnem stanju železarn za prvo četrtletje ter razprava o sanacijskem programu obrata in pravilniku o varstvu pri delu. Poleg tega so razpravljali še o o nekaterih drugih tekočih zadevah.

Mnenje DS je, da se zavzame za realizacijo sanacijskega programa, ker bi tako pozitivno vplivali na izboljšanje stanja celotne železarn. Sanacijski program obrata vsebuje kot osnovno in primarno nalogo, da se obratu zagotovi dovolj vložka, da bi lahko izpolnjevali proizvodne naloge. To je tudi »A« v sanacijskem programu, ker če ne bo vložka, tudi vse ostale naloge, ki izhajajo iz

ttega programa, ne bodo izpolnjene.

Naloge so predvsem v izboljšanju izplena, najmanj za 1 %, v kolikor se bo izboljšala tudi kvaliteta valjanca, ki lahko vpliva na kritično stanje, zlasti pri izpolnjevanju obveznosti do kupcev. Prav tako pa izreden porast izmečka vpliva na proizvodne stroške, čeprav so v tem obdobju v minimalnem porastu. Če bi imeli na razpolago dovolj vložka in če bi lahko izpolnjevali naloge, bi celo dosegli znižanje proizvodnih stroškov. Na gibanje proizvodnih stroškov, ki so v primerjavi z letom 1967 nižji, vpliva tudi izredno uspešno obratovanje nove žarilne peči, ki je dosegla maksimalno tehnično kapaciteto storitve in znižanje stroškov pri porabi kuriva. Ta izreden uspeh kaže na možnost, da bi lahko planske stroške zmanjšali tudi do 40 %.

Obnova šamotarne

Po predvidenem načrtu in dogovoru bi morali s pokri-
vanjem strehe oz. s polaga-
njem valovite aluminijaste
pločevine pričeti 26. junija.
Toda 28. 6. smo bili telefo-
nično obveščeni, da ne bi ka-
zalo pripravljati material sam-
o za petek, ker so delavci
v soboto in nedeljo prosti.
V istem sporočilu pa je bilo
zagotovljeno, da bodo z de-
lom zagotovo pričeli v pone-
deljek. Pojasnjujejo tudi, da
ne morejo delati več kot 184
ur, še manj pa več kot 208
ur. Sicer je res, da štirje
dnevi v življenju ne pomeni-
jo veliko, toda za sušenje
materiala, ki ga zelo primanj-
kuje, pa za našo šamotarno
mnogo.

Od skupnih osmih strešnih
veznikov jih je pet že na svo-
jih mestih. Prav tako tudi
ostali vezniki. Kaže, da s te
strani ne bo težav. Tudi Ko-
munalno podjetje Jesenice
veznike takoj prepleska in
so na razpolago kleparjem.
Dograjen je zaščitni zid proti
ognju med oddelkom mlini
in pečmi, ki preprečuje šir-
jenje morebitnega požara z
ene ali druge strani. Izgotov-
ljene so tudi hladilne napra-
ve, ki hkrati služijo kot
sredstvo za sušenje. Treba
jih bo le še namestiti in upo-
rabljati. Tehnični direktor se
dnevno zanima za obnovo ša-
motarne in želi, da bi čim-
prej začeli z izdelavo ponov-
ne opeke, ker je uvožena
opeka izredno slaba. Žal se
bo izdelava opeke precej za-
vlekla zaradi remonta peči
štev. 19, ker ni bil pravočas-
no izdelan ustrezen plan in
program in bo to vplivalo
na proizvodnjo stiskalnic.

Peč štev. 19 je bila precej
dolgo osnova za razpravo gle-
de preureditve sedanjega ra-
dialnega oboka na visečega.
Toda iz vzdrževalnih obratov
nismo dobili tehničnih ute-
meljitev, zato uprava pod-
jetja brez predhodnega po-

svetovanja in tehničnih ute-
meljitev ni mogla odobriti
predelave.

Ker tudi za sedanji obok
ter zaradi stanja, v kakrš-
nem je bil, ni bila naročena
opeka, bo po vsej verjetno-
sti remont peči trajal zelo
dolgo. Vprašanje je tudi, če
bomo mogli pregorete opeke
uporabiti, ker nastaja boja-
zen, če bo izrabljena opeka
zdržala.

Zaradi izredno slabe vzdrž-
nosti šamotne opeke za pan-
vične drogove poz. SR 4/1
se je obratovodstvo šamota-
rne po posvetovanju z obra-
tovodjem jeklarne odločilo,
da bo kljub težavam začelo
z izdelovanjem te opeke, ki
ima boljšo vzdržnost proti
spremembam temperature,
kar pa je pri uporabi ena
izmed važnih fizikalnih last-
nosti. Opeko te pozicije so
v naši šamotarni začeli iz-
delovati 2. julija. Podrobneje
o obnovi šamotarne bomo še
poročali.

-ar

Personalne vesti

JUNIJ 1968

Sprejetih: 87
Obračunanih: 68

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

MARJAN KRAIGHER, roj.
leta 1914, gradbeno vzdrževa-
nje — 20 let v ZJ, MATIJA
LIKOVIC, 1912, valjarna 1300
— 40 let v ZJ, VIKTOR
SLAMNIK, 1912, strojno vzdr-
ževanje — 31 let v ZJ,
FRANC SMOLEJ, 1908, OTK,
39 let v ZJ, ZDRAVKO
SPORN, 1912, HVZ — 38 let
v ZJ, ADOLF VALENTINCIC,
1911, valjarna 1300 — 28 let
in pol v ZJ, JANEZ PINTAR,
1909, požarno-varnostna služ-
ba — 31 let v ZJ in IVAN
VOVK, 1916, splošni sektor
— 31 let v ZJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

FELIKSA BRCAR, 1910,
strojne del. — 23 let v ZJ,
FADIL GERZIC, 1925, var-
nostna služba — 13 let v ZJ,
TEREZIJA KOZLEVČAR,
1922, GEŽ — 4 leta in pol v
ZJ, ANTON MARKELJ, 1913,
transport — 35 let in pol v
ZJ, DRAGO MESARIČ, 1923,
strojno vzdrževanje — 20 let
v ZJ, PETER OKORN, 1913,
šamotarna — 22 let v ZJ,
JANEZ OZEBEK, 1913, Ja-
vornik I — 37 let v ZJ, JO-
ŽE REKAR, 1910, Javornik I
— 31 let v ZJ, IGNAC RE-
POVŽ, 1911, nabavna služba
— 28 let v ZJ, JOŽE PRI-
STOV, 1912, valjarna 1300 —
29 let v ZJ, SODJA FRANC,
1911, plavž — 30 let v ZJ,
MARIJA VERGLES, 1928,
GEŽ — 8 let v ZJ in LUD-
VIK ŽEFRAJ, 1909, plavž —
21 let in pol v ZJ.

Vsem upokojenim sodelav-
cem želimo, da bi dolgo
uživali težko zasluženi pokoj!

-or

Osvojiti moramo tri temeljna spoznanja

V prejšnji številki Železarnja sem navedel nekaj vtisov s prvega dela seminarja o varstvu pri delu za vodilne in vodstvene delavce Železarnje. Poudaril sem, da kompleks varstva pri delu še vedno pojmuje preozko in da je za učinkovito odpravljanje pomanjkljivosti v dejavnosti služb, ki so delno ali v celoti oziroma neposredno ali posredno povezane s problemi varnega in zdravega dela, potrebna preusmeritev od skoraj izključno operativnih, dnevnih in rutinskih opravil k večjemu deležu študijsko analitičnega in strokovno poglobljenega dela. Le tako bodo odigravale vlogo »strokovnih služb« in bolj pomagale proizvodnim delovnim enotam pri uresničevanju njihovih ciljev in ciljev celotne Železarnje.

Omenil sem, da en del naših vodilnih in vodstvenih kadrov v varstveni dejavnosti še ne vidi sestavnega dela gospodarjenja. Drugi del omenjenih kadrov pa to logično sicer priznava, ne vidi pa širine in povezanosti varstvenih problemov z vrsto kadrovskih, organizacijskih in drugih problemov Železarnje.

Menim, da je boljše rezultate v varstveni dejavnosti možno doseči s splošnim osvajanjem treh temeljnih spoznanj, ki so splošno razširjena tudi v svetu. Vse ostalo — konkretno delo — bo samo logična posledica tega.

Prvo je spoznanje o nujnosti preprečevanja nezgod, poškodb, vseh vrst obolenj — predvsem profesionalnih in vseh posledic od invalidnosti do osebnih in socialnih tragedij.

Žal lahko trdim, da spoznanje te nujnosti še ni prodrla na vsa področja dela v Železarni. Pri večini vodilnih delavcev je npr. to spoznanje

le navidezno. Izhaja namreč iz neprijetnih izkušenj in strahu pred osebnimi posledicami, ker so nekateri obratovodje že morali kazensko odgovarjati za hujše poškodbe, ki so jih utrpeli delavci v njihovih obratih. Zato so na seminarju prevladovala naslednje tipične meditacije: »Kaj mi še preostane, da me ne bo kaj doletelo, saj razen obratovodij tako še nihče ni odgovarjal«, »jaz jemljem te stvari resno, ker sem že bil pred sodiščem« ipd.

Spoznanje o potrebnosti te dejavnosti ne more sloneti le na takem osebnem »kriteriju«, temveč predvsem na vsakovrstnih posledicah nezgod in škodljivega delovnega okolja, ki jih utrpeli poškodovane oziroma bolniki, delovna organizacija in ožja ter širša družbena skupnost. V proizvodnem procesu — naj bo še tako mehaniziran in avtomatiziran — je nemogoče ustvariti tako stanje na delovnih mestih in v delovnem okolju, kjer ne bi obstajale možnosti nezgod in poškodb pri delu ter profesionalnih obolenj. Praksa v svetu in pri nas pa kaže, da se z uporabo ustreznih korekcijskih in asanacijskih ukrepov lahko odpravljajo njihovi vzroki. Upravičenost tehničnih, zdravstvenih, izobraževalnih in podobnih ukrepov, posebno tistih, ki zahtevajo večja materialna sredstva, lahko bolje utemeljujemo in ukrepe bolj smiselno ter intenzivneje izvajamo, če spoznamo, kako se posledice nezgod, poškodb in profesionalnih obolenj odražajo na ekonomiko poškodovanega oziroma obolelega, delovne organizacije in družbene skupnosti.

Ob tem pa seveda ne smemo pozabiti še na zakonske obveznosti delovnih organizacij, njihovih vodilnih in pa

na čisto človeške obveznosti vsakega posameznika, da v primerih očitne ogroženosti življenja in zdravja delavcev ukrepajo ne glede na izdatke in materialno korist.

Za ugotavljanje, registriranje in prikazovanje ekonomskih izgub poškodovancev oz. obolelih, delovne organizacije in družbene skupnosti v naši državi nimamo enotnega sistema. Temeljni zakon o evidencah s področja dela (Ur. l. SFRJ 15/65 tej nalogi ne ustreza. Obstajajo poskusni posamezniki zavodov (npr. »Izračunavanje ekonomskih gubitaka nastalih zbog nesreča i povreda na radu«, Zavod za zaščito pri radu, SR Hrvatske, Zagreb) in delovnih organizacij (npr. »Ekonomske aspekte povredljivosti«, ing. Kazimir Kauzlaric, Savremena zaštita na radu 5/68 Beograd), ki pa kljub naporu po tej smeri ne zadovoljujejo. Zaradi specifičnih ciljev, ki jih zasledujejo posamezni specializirani zavodi in posamezne delovne organizacije, taki poskusi ne morejo biti splošno sprejeti. Verjetno pa bo zvezni svet za delo že letos izdal predpis, po katerem bodo delovne organizacije obvezne registrirati in sprejemati materialno škodo zaradi nezgod, poškodb, okvar in zastojev v proizvodnji, bolezni itd. S tem bo dana možnost popolnejšega zasledovanja posledic nezgod in škodljivega delovnega okolja in osnova dobri preventivni dejavnosti s področja varstva pri delu. Utemeljitev večjih preventivnih naložb v varno in zdravo delo bodo bolj prepričljive kot doslej. Omenjeno — prvo — temeljno spoznanje o koristnosti in utemeljenosti preprečevanja nezgod, poškodb in obolenj bo lahko hitreje splošno osvojeno med vsemi člani naše de-

lovne skupnosti in s tem tudi v organih odločanja.

Pri nas v Železarni poškodovane oziroma bolnike ni popolnoma socialno varno, saj ga vedno zadanejo določene ekonomske posledice. Prikazal bom najpomembnejšo neposredno ekonomsko izgubo pri posamezniku, čeprav v določenih primerih nastopajo še druge. Prav tako pa nastopajo še posredne izgube (npr. prizadetost v osebnem in družinskem počutju), ki se pa ne morejo izmeriti.

Od 1. 1966 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Temeljnega zakona o zdravstvenem zavarovanju, Ur. l. SFRJ 52/66) morajo delovne organizacije same izplačevati nadomestila osebnega dohodka zaradi bolovanja do 30 dni. Delavski svet Železarnje je takrat sprejel pravilnik o izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 koledarskih dni nezmožnosti za delo zaradi bolovanja. Po tem pravilniku se nadomestila delijo: do 7 dni in od 7 do 30 dni odsotnosti zaradi bolovanja. Za do 7 dni bolovanja je cenazelo zelo strog, saj se nadomestila zmanjšujejo od 80% (na tarifno osnovo za nadomestilo) za prvi primer bolovanja v koledarskem letu, preko 70% za drugi primer, do 60% za tretji in vsak nadaljnji primer bolovanja v koledarskem letu. Za obdobje 7—30 dni bolovanja pa znaša nadomestilo 80% na tarifno osnovo za nadomestilo. To velja za vse vrste obolenj, razen za poškodbe pri delu na poti ter poklicna obolenja, pri katerih znaša nadomestilo osebnega dohodka 100% na tarifno osnovo za nadomestilo — tudi za prvih 30 dni. (Nadomestilo za nad 30 dni bolovanja namreč po zakonu znaša 100% na tarifno osnovo za nadomestilo). Omeniti pa je

treba, da se ne priznavajo vse poškodbe pri delu in na poti, temveč le tiste, ki so nastale po objektivni krivdi. Zato se več primerov bolovanja zaradi poškodb pri delu in na poti obravnava kot posledica »ostalih« obolenj. Tako je za »ostalih« obolenj v 1. 1967 bolovalo 763 članov naše delovne skupnosti 3 in večkrat (eden celo 12-krat v tem koledarskem letu), kar zgovorno priča o njihovi materialni prizadetosti (do 7 dni jim pripada vsakokrat 60%, od 7—30 dni pa 80% od tarifne osnove za nadomestila). Pri tem ostaja odprto vprašanje, kaj je zares subjektivna krivda pri poškodbah pri delu in kaj je profesionalno obolenje, ki se javlja zaradi samega dela (v skupni patologiji je samo 0,3% takih obolenj, ki se priznavajo kot profesionalna).

Pri zasledovanju ekonomskih izgub za delovno organizacijo, ki nastanejo pri nezgodah pri delu in profesionalnih obolenjih ni — kot sem že omenil — enotne metodologije oziroma kriterijev za zbiranje podatkov. Praviloma bi se morali delati izračuni za vse individualne nezgode pri delu (zaradi katerih je delavec nadaljeval delo, zaradi katerih je boloval od enega dneva dalje in zaradi katerih je nastala le materialna škoda) in za vse kolektivne nezgode (kjer je poškodovanih več delavcev). Na vsak način pa, kjer ni mogoče zajeti vseh prej omenjenih primerov, bi se morali izračunati izdatki in izgube za kolektivne, smrtno in hujše poškodbe ter za nezgode, kjer je nastala večja materialna škoda.

Naslednji podatki o neposrednih ekonomskih izgubah Železarnje kažejo na ekonomsko utemeljenost večjih vlaganj v ustvarjanje varnih in

Pojem in bistvo integracijskih gibanj

V kapitalističnih razmerah standardizacija, pa čeprav je z družbenega vidika še tako koristna in opravičljiva zadeva na ovire in težave, ki so pogojene s konkurenco in bojem za realizacijo izdelkov. Standardizacija pri vsem tem pomeni tudi omejevanje suverenosti kapitalistov. Z uvažanjem standardizacije se proizvodnja kapitalistov mora namreč gibati v takem okviru, ki ga dovoljujejo standardizacijski predpisi. Ti pa se nanašajo predvsem na dimenzije izdelkov, njihove kvalitete, teže, formatov in drugo. Ugotoviti pa moramo, da se standardizacija ob vse močnejšem razvoju tehnike in vse močnejši koncentraciji proizvodnje vse bolj uveljavlja.

Vzporedno z razvojem naše industrije postaja standardizacija tudi pri nas vse bolj neobhodno potrebna. Njen pomen v naših razmerah se kaže v potrebi za razvojem proizvodnih sil in v potrebnosti planiranja narodnega gospodarstva in s tem eliminiranja odvečnih neracionalnosti. Seveda je pri vsem tem treba misliti tudi na negativne strani pretirane standardizacije, ki se pojavlja v primeru poskusa uniformiranja okusa in želja potrošnikov.

Specializacija sama je vzporedno z razvojem tehnike v kapitalističnih državah doslej visoko raven razvoja. Ponoviti pa moramo našo prejšnjo ugotovitev, da so ji v njenem razvoju postavljene določene meje, ki so povsem družbenega značaja in narave. Edini regulator delitve dela in s tem tudi specializacije v kapitalizmu je konkurenca. To pa pomeni enakomeren razvoj z ene strani in oviranje tega razvoja z druge strani zaradi nastajanja monopolističnih organizacij s težnjo, da bi se konkurenca kolikor mogoče odstranila. Zraven tega moramo upoštevati tudi dejstvo, da je ob visoko razviti delitvi dela v posameznih podjetjih v kapitalizmu družbeni delitev dela pomanjkljiva.

Polna uveljavitev specializacije — kot oblike družbene delitve dela — je možna šele v socialističnem planskem gospodarstvu. Težave, ki se pojavljajo pri tem, so v glavnem tehnične in objektivne narave, ki se zaradi tega dajo sorazmerno lahko premostriti.

Oblike, v katerih se pojavlja specializacija v industriji, so predvsem:

— formiranje novih — specializiranih vej industrije kot posledica delitve dela v industriji; tako so do zdaj nastale industrijske veje: strojna industrija, ladjedelništvo, filmska industrija in druge. V okviru posameznih vej so formirane specializirane vrste in podvrste;

— likvidacija unirezalizma in mnogoštevilnega asortimana po posameznih podjetjih; obstoj pestrega asortimana proizvodov po posameznih naših podjetjih je bila tipična njihova značilnost;

— odstranjevanje neracionalne vzporedne proizvodnje v različnih podjetjih, ki proizvajajo enake proizvode in delitev proizvodnje na specializirana podjetja.

V prejšnjih izvajanjih smo poudarili, da je uvedba in uporaba specializacije pogojena z objektivnimi faktori in da ti faktorji določajo okvir, v katerem se specializacija lahko razvija. Vse tisto, kar je izven tega okvira, lahko povzroči, da specializacija postane neekonomična in zaradi tega tudi neracionalna. Na tej osnovi moramo sklepati, da vsaka specializacija ni koristna. Za specializacijo nam je poznano, da zahteva masovno proizvodnjo, to pa pomeni tudi zelo široko tržišče. Faktor »tržišče« postavlja vprašanje oddaljenosti od potrošniških centrov in vprašanje transportnih stroškov. Če ta dva pogoja nista zadovoljivo rešena, je specializacija mno-

o varstvu pri delu

zdravih pogojev dela. Za skupno 7269 primerov bolovanja v l. 1967 smo izgubili 126.755 delovnih dni. Za povprečni 8-urni delovni dan je bilo v istem času učinkovito opravljenih 1.697.830 delovnih dni; zaradi bolovanja smo torej izgubili približno 7,5 % delovnih dni. Ali z drugimi besedami: približno toliko učinkovitih delovnih dni je opravil obrat martinarne v enem letu.

Vzroki bolezenske odsotnosti oz. izgubljenih dni pa kažejo naslednje:

— poškodbe izven dela so udeležene s 16,5 % (988 primerov in 21.137 izgubljenimi delovnimi dnevi, v l. 1966 pa 1.020 primerov in 17.225 dni) in kažejo na vrsto nerešenih socialnih in stimulacijskih problemov članov naše delovne skupnosti oz. problemov koriščenja prostega delovnega časa;

— poškodbe pri delu in na poti so udeležene s 16 % (947 primerov in 20.304 dni, v l. 1966 pa 1.241 primerov in 24.610 dni) in kažejo močno upadanje primerov in dni;

— sklepnji in neoznačeni revmatizem razen akutnega je udeležen s 11 % (629 primerov in 13.746 dni, v l. 1966 pa 777 primerov in 16.741 dni) in kaže na neurejene ekološke razmere kot so temperaturne razlike, prepah ipd.;

— boleznj želodca in dvajmajsternika so udeležene s 4 % (420 primerov in 5.220 dni; v l. 1966 pa 655 primerov in 9.096 dni) kar kaže na neustrezno prehrano, osebno higieno in podobno;

— akutne infekcije zgornjega dela respiratornega sistema so udeležene s 3,5 % (622 primerov in 5.220 dni, l. 1966 pa 974 primerov in 9.096 dni) kar zopet kaže na neurejene ekološke razmere kot so pare, plini in prah v

atmosferi na delovnih mestih ipd.

Za teh nekaj najbolj karakterističnih podatkov kaže, da moramo živemu delu v proizvodnem procesu posvetiti več pozornosti. Akutno pomanjkanje delovne sile v letošnjem letu, oz. stalna ne-

popolnjenost normativa zaposlenih, nas opozarja, da bomo morali spoznati ekonomske in druge posledice nezadostnih vlaganj v tehnično, zdravstveno in socialno varstvo zaposlenih.

(Nadaljevanje prihodnjic)
Polak inž. Peter

Objavljamo spremenjene tarife v mestnem avtobusnem prometu, ki sta jih na seji dne 28. 6. t. l. potrdila oba zborna skupščina občine Jesenice.

NOVE TARIFE

za linijo mestnega prometa Hrušica—Kor. Bela

HRUSICA

0,40	Bolnica
0,40	0,40 Zdr. dom
0,40	0,40 0,40 Občina
0,50	0,50 0,40 0,40 Žel. postaja
0,60	0,50 0,40 0,40 0,40 Gimnazija
0,60	0,50 0,50 0,40 0,40 0,40 Železarna
0,60	0,60 0,50 0,50 0,50 0,40 0,40 Stara bolnica
0,70	0,70 0,60 0,60 0,60 0,50 0,40 0,40 Jav. pod. klancem
0,70	0,70 0,60 0,60 0,60 0,50 0,40 0,40 Jav. spomenik
0,70	0,70 0,60 0,60 0,60 0,50 0,50 0,40 0,40 0,40 Kor. Bela

Potniška prtljaga: 0,50

TARIFNA LESTVICA

za linijo mestnega prometa Jesenice—Rateče, Jesenice—Moste, Jesenice—Planina pod Golico in Jesenice—Blejska Dobrava

km	cena	km	cena
1—2	0,60	19	2,30
3	0,60	20	2,50
4	0,70	21	2,60
5	0,80	22	2,70
6	0,80	23	2,80
7	0,90	24	2,90
8	1,00	25	3,00
9	1,10	26	3,10
10	1,20	27	3,20
11	1,30	28	3,20
12	1,50	29	3,30
13	1,60	30	3,30
14	1,70	31	3,40
15	1,90	32	3,40
16	2,00	33	3,40
17	2,10	34	3,50
18	2,20	35	3,50

Na liniji Jesenice—Planina pod Golico se na odseku Zdravstveni dom—Planina pod Golico tarifa dvigne za 100 %.

Potniška prtljaga: 0,50

go preozka in neekonomična. Zaradi tega se za pravilno reševanje specializacije ne more postavljati neka pravila, ki bi veljala za vse razmere in za vse čase. To vprašanje je potrebno reševati zmeraj z vidika konkretnih razmer, pri čemer je treba upoštevati težnjo za racionalno specializacijo.

Na osnovi naših dosedanjih razglabljanj smo prav lahko spoznali, da imajo države s širokim tržiščem mnogo ugodnejše pogoje za razvoj specializacije kot pa države z ozkim tržiščem, majhnega teritorialnega obsega in slabim razvojem proizvodnih sil. Toda pri tem ne smemo pozabiti, da so v manjših državah transportne relacije mnogo krajše in zaradi tega tudi prevozniki stroški mnogo manjši. Res je tudi, da ta faktor ne more izravnati razlike, ki nastopa v možnosti uvajanja masovne proizvodnje v eni in drugi državi.

Stopnja masovne proizvodnje v industrijsko razvitih državah je namreč zelo visoka. Računa se, da zajema okrog tri četrtine industrijske proizvodnje. Povsem jasno je, da je pri tako visoki stopnji masovnosti proizvodnje tudi stopnja specializacije proizvodnje lahko zelo visoka.

KOOPERACIJA je takšna organizacijsko - proizvodnja oblika industrije, ki je nastala kot posledica organske proizvodnje zveze med podjetji.

Kooperacija se lahko pojavlja znotraj posameznega podjetja, med posameznimi podjetji in industrijskimi vejam.

Pogoj za kooperacijo je določena stopnja delitve dela oziroma specializacija proizvodnje. To pa pomeni razčlenitev proizvodnje na izdelavo samo določenih proiz-

vodov, delov in operacij v specializiranih podjetjih. Povezovanje razčlenjene proizvodnje v enoten proces, kompletiranje posameznih delov in posameznih operacij v finalni proizvod, ki je sposoben za končno uporabo, je vse naloga kooperacije. Iz naših izvajanj je razvidno, da je kooperacija funkcija specializacije. Poudariti pa moramo, da bi obratno tudi specializacija ne bila možna brez kooperacije. Od tod izvira ozka povezanost specializacije in kooperacije in njihovo vzajemno delovanje, pri čemer pa začetni impulzi izvirajo od specializacije. Stopnja kooperacije v industriji v neki določeni državi predstavlja hkrati tudi raven specializacije in delitve dela oziroma družbene proizvodnje za razliko od individualne, posamezne proizvodnje neodvisnih proizvajalcev.

L. J.

Vpliv jedrske eksplozije na avtomobile in kamione

(Drugo nadaljevanje in konec)

Na avtomobilih niso ugotovili nobene sledi vidnega fizičnega učinka žarkov, pač pa je nekatere poškodbe padajoči pepel. Vsa vozila izven požarnega področja so preiskali glede radioaktivnosti zunaj in znotraj. V posameznih primerih je bilo dovolj, če so jih po eksploziji samo umili z vodo. Prav tako niso mogli ugotoviti kakšne razlike učinka atomske eksplozije na posamezne znamke in modele, razen tistih avtomobilov seveda, katerih lesene karoserije niso bile tako odporne proti zračnemu pritisku kot jeklene. Ugotovili so en sam defekt zračnice, pa še tega je povzročil požar. Na vozilih z zaprtimi okni so opazili najmočnejše poškodbe na strehah in na straneh, na avtomobilih z odprtimi okni v razdalji 2—3 kilometre od eksplozije pa sploh ni bilo pomembnejših poškodb. Le vrata so s enkoliko usločila, tako da jih je bilo težko odpreti.

Ker se kot, pod katerim valovi topli zrak na avtomobile, spreminja glede na višino atomske eksplozije, je upravičena domneva, da se bodo pred eksplozijo najboljše zavarovali tisti, ki se bodo stisnili ob tla. Po dosedanjih izkušnjah si voznik lahko ohrani življenje, če se izogne neposrednemu obsevanju radioaktivnih žarkov. Na lutkah, ki so bile v avtomobilih namesto ljudi, so ugotovili v krogu s premerom 1.200 metrov opekline na obleki, in sicer predvsem na gornjem delu telesa ter zlasti nad rameni. Najbrž so dobila precejšnje opekline tudi lica teh lutk. Kdor se hoče izogniti opeklinam zaradi toplotnih žarkov in delcev vročega stekla — so ugotovili strokovnjaki — naj se vrže v avtomobilu na tla. V tem primeru tudi usločenje avtomobilske strehe — to so ugotovili pri avtomobilih z zaprtimi okni — ne bi poškodovalo človeških glav.

Ogenj, ki je nastal na sedežnih blazinah zaradi toplotnih žarkov, se je širil počasi, približno tako, kakor se zgodi, če pade na sedež prižgana cigareta. Del poškodb zaradi ognja so povzročili tudi vroči delci, ki jih je zračni pritisk razmetel naokrog. Zaprti vrata in okna lahko zadržijo te drobce, v ta namen pa se najboljše obnesejo avtomobili z aerodinamično karoserijo.

Po vsem tem ugotovitvah lahko rečemo, da so ljudje v avtomobilih boljše zavarovani pred različnimi drobcami, ki jih je vsepovsod po zraku dovolj, kot pa tisti, ki bi se v primeru eksplozije zatekli v lesena poslopja ali ute. Ali hišni zidovi bolje varujejo pred eksplozijo kot avtomobili, še niso mogli ugotoviti, ker vseh elementov še niso preiskali. Spoznali pa so, da bo najbolje, če se v primeru atomskega napada zateče mestno prebivalstvo v posebna zaklonišča. Vse avtomobilske strehe, ne glede na oddaljenost od središča eksplozije, so spremenile obliko. Pri prevrnjenih avtomobilih niso mogli ugotoviti, ali so bila okna odprta ali ne. Vzbockline na strehah so prav gotovo znatno ublažile sunek zračnega pritiska znotraj avtomobila, v bližini eksplozije atomske bombe pa ta pojav ne more biti neke vrste zaščita, ker zračni pritisk deluje na človeško telo neposredno skozi okna.

Tri kilometre od središča eksplozije so bili v zakloniščih vojaki, ki niso utrpeli nobene škode. Na avtomobilih, ki so bili razpostavljeni okoli njih in so bila okna zaprta, so se zaradi zračnega pritiska vdrla strehe. Po teh se da sklepati, da bi ruševine, nastale zaradi zračnega pritiska, zdrobile avtomobile, če bi stali blizu zidov.

Kratke ugotovitve:

Na splošno so avtomobili zelo odporni proti požaru, vendar pa lahko izbruhne požar v njihovi notranjosti, in sicer predvsem na sedežnih blazinah. Ker se ogenj širi počasi, ga lahko pogasijo brez posebnih težav ljudje, ki so pač v avtomobilu. Izven področja atomske eksplozije — to je vsem živim bitjem zelo nevarno — zaprta avtomobilska okna bolje ščitijo pred delci letječimi po zraku, kakor pa hiše brez zaklonišč. Poskusi v Las Vegasu so jasno pokazali: poškodovane karoserije so lahko v primeru eksplozije skoraj prav tako nevarne kakor hiše, ki se rušijo pod zračnim pritiskom. Zato svetujejo tudi za avtomobile protiatomska zaklonišča.

Slavko Tarman

Spomini iz NOB

Iz prve v drugo minersko četo Gorenjskega odreda in v obveščevalno točko Stol Kokrškega odreda

Prva minerska četa Gorenjskega odreda je aktivno delovala kot samostojna vojaška enota na območju od Medvod do Radovljice, zadrževala pa se je v gozdovih nad Kranjem in Škofjo Loko. V mesecu marcu 1944. leta nas je bilo v četi 40 borcev, v aprilu pa je že prišlo precej novincev in pa nekaj borcev iz drugih enot, tako da nas je bilo že nad 70. Ker bi bila tako številna četa preokorna za hitre akcije, sta se proti koncu aprila, po odločitvi štaba Kokrškega odreda oblikovali dve četi. Prva naj obdrži prejšnji rajon, druga pa od Radovljice do Jesenic s položajem nekje pod Stolum.

Aprilskega jutra je bilo na zboru cele čete za novo drugo četo odbranih 25 borcev, za komandirja čete pa je bil imenovan tov. Lenart, doma iz okolice Tržiča. Še to jutro smo se po porazdelitvi orožja, razstreliva in drugega poslovali in šli prek požganih Dražgoš na Jelovico. Na Rovtarici se nam je pridružilo še nekaj borcev iz drugih enot in nekaj novomobilizirancev, tako, da je četa štela okrog 35 borcev. Tu se nam je pridružil tudi Zvone Labura, bil je postavljen za političnega delegata nove čete. Z Zvonetom se nisva videla skoro celo okupacijo, zato sva si imela kaj povedati. Prvo noč našega pohoda smo prespali v bližini Rovtarice kar pod milim nebom. Naslednji dan zjutraj so te-

renci s pomočjo naših borcev obesili na Babji zob nad Bohinjsko Belo rdečo revolucionarno zastavo, kar naj za bližajoči se prvi maj okupatorjem dopove, da smo povsod prisotni. Že v dopoldanskih urah so pričeli s topovi in topiči iz vojašnice v Bohinjski Beli streljati v skalo, kjer je vihrala naša zastava. Tolkli so toliko časa (nekaj ur), da je skala z zastavo vred zgrmela v dolino Save Bohinjske. Babji zob se je takrat znižal za več kot 20 metrov.

Še dopoldne istega dne smo prečkali Jelovico, šli prek Lipniške na Vodiško planino, kjer smo v stajah v senu počivali. Pot je bila dolga in naporna, poleg tega pa je bilo še deževno vreme. Zvone Labura nam je skuhal obilno enolončnico (rdečakasto zmes iz fižola in govejega mesa), ki nam je dobro teknila. Ob petih popoldan smo kljub dežju nadaljevali pot po stezi iz Jelovice proti Kropi. Na koncu vasi, tam blizu, kjer danes stoji lepo urejena stara talilnica železa, smo polegli na mokri jasi pod bukvami in smrekami. Od dolge in naporene poti in seveda od precej težkih nahrbtnikov smo bili utrujeni, zato nas ni motilo, ko smo se po dva ali po trije stisnili pod skromna in še ta premočena pokrivala. Ko nas je dežurni naslednje jutro prebudil, smo se začudili 10 cm debeli mokri snežni odeji. Počasi smo vstajali, se otre-

sali snega in tresli od mraza. Mokrota naših oblačil pa tudi teles je povzročala soparo, ki je bila vidna kot megla v mokrem in mrzlem aprilskem jutru.

Četa je bila hitro pripravljena za pohod proti planinam pod Stolum. Iz Kroke smo se nad cerkvijo podali v dolino, prečkali cesto in potok ter prek Dobrave prišli nad železniško postajo Otoče. Počakali smo v gozdu, da se je zmračilo, nato pa krenili prek železniške proge, mostu čez Savo in glavne ceste proti vsem pod Gorami. Do jutra naslednjega dne smo se na nočnem pohodu malo posušili, od hoje navkreber proti Begunjsčici pa smo bili spet vsi preznojeni. Vsak izmed nas je imel v nahrbtniku po nekaj kilogramov plastika (angleškega razstreliva), od česar je večino borcev bolela glava. Plastik je imel poseben in močan duh, kar je verjetno povzročalo glavobol. Čez dan smo hodili pod Begunjsčico proti planinam pod Stolum. Na Poljski planini smo šele popoldan pojedli nekaj ostankov kuhanega mesa, tudi ponoči smo prespali v bližini te planine. Naslednji dan smo šli po stezah proti Valvazorjevemu domu. V Lescah, kjer je bilo v stari Jugoslaviji igrišče za golf, je bila nemška postojanka, iz katere so nas opazili in pričeli obstreljevati s težkimi minami, ki smo jim pravili

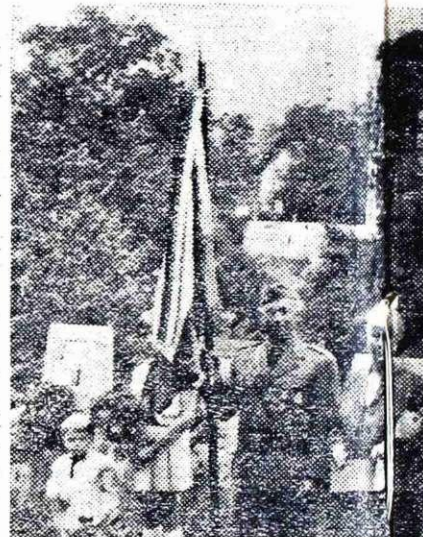
deže. Te mine so v zraku povzročale močan šum, bile so celo vidne, zato smo se jim spretno umikali.

Vsi smo se srečno prebili mimo požganega Valvazorjevega doma do Potoške planine. V njeni okolici smo iskali primerno mesto za naše stalnejše bivališče. Se najbolj primerno, čeprav dosti nevarno, se nam je zdelo mesto na ravni jasi v gozdu nad to planino, kjer je bila tudi dobra studenčnica. Hrane nam je zmanjkalo, zato je bilo določeno, da gre deset borcev proti večeru ponoči na Potoke. Bila je že trda tema, ko mo na Potokih trkali po oknih in vratih tamkajšnjih hiš, vendar nam nikjer niso odprli misleč, da smo raztrganci. Tako so Jeseničani in okoličani imenovali plačane izdajalce, večinoma domačine z Javornika, Jesenic in Hrušice. Ti izrodki so na vse mogoče načine preizkušali ljudi in se po vaseh in zaselkih izdajali za partizane. Sile na Potokih nismo hoteli uporabljati, saj smo vedeli, da so vsi Potočani naši ljudje, zato smo se vrnili nazaj v taborišče brez hrane. Šele naslednji dan smo si jo s pomočjo enot, ki so bile na Žirovniških planinah, nekaj poskrbeli. Spoznali smo, da smo se znašli na težavnejšem terenu, kot je bil nad Kranjem in Škofjo Loko, kjer je bilo do hra-

ne lažje priti, pa tudi za naše akcije je bil tam teren prikladnejši.

V prvi četi smo imeli tudi pisalni stroj, za pisanje poročil štabu odreda in drugo. Našemu novemu komandirju se je upiralo, da bi pisal vsakodnevna poročila na roko, zato je stekla beseda o nujni nabavi pisalnega stroja. Komandir čete je določil Tonea Malca iz Kranja (padel pod Storžičem), Valentina Ambrožiča — Tilna iz Gorij (še živi) in mene, da gremo v dolino in prinesemo poleg pisalnega stroja še vse ostale pisalne potrebščine, sanitetni material in druga zdravila.

(nadalj.)

V nedeljo dopoldan je bila v Mosta

Literatura, umetnost, znanost – to so dokumenti narodove kulture (I. Cankar)

Literatura, umetnost in znanost so ogledalo vsakega naroda. V tem ogledalu se zrcalijo žalostna ali cvetoča zgodovina naroda in spoznanja posameznih umetnikov ter znanstvenikov, ki so segali v skrite kamnice človeka in v neraziskane globine narave. Zazrl se bom za kratek hip v to ogledalo in skušal odkriti ljudi, ki so krčili pot naši literaturi...

Naša kulturna in politična zgodovina je žalostna podoba naroda, ki je bil stoletja pod neizprosno in krutim pritiskom tujih zmagovalcev, ki mu niso dovoljevali ne kulturne in ne politične svobode. To ugotovitev potrjuje žalostna resnica, da smo prve slovenske pisane knjige dobili šele v 16. stoletju, v času, ko je pri drugih »srenejših« narodih bujno cvetela renesansa. To je bilo pa tudi vse. Prve resnične umetnike, ki so se zavestno borili za ustvaritev slovenske kulture,

srečamo šele med slovenskimi prosvetitelji. Vodnikova pesem in Linhartove veselice so prvi uspešni poskusi našega slovstva. Takoj za njim pa srečamo našega velikega pesnika Prešerna. Osebnopovedna in nacionalna lirika je doživela presenetljiv vzpon. Njegovi veliki pesnitvi Sonetni venec in Krst pri Savici nista samo odraz njegove osebne bolečine, ampak tudi pretresljiva podoba naše žalostne nacionalne zgodovine.

Z Levstikom, voditeljem mladoslovencev, pa se začne trd in neizprosno boj za kulturno in politično svobodo. Njegova ostra kritičnost do vseh napak takratnih kulturnih in političnih delavcev je imela zelo pozitiven učinek. Njegovo prepričanje, da brez kritike ni mogoče ustvariti dobre literature, in pa njegovo delo Popotovanje iz Litije do Cateža, ki pomeni prvi slo-

venski literarni program, sta mnogo pripomogla našim umetnikom, da so našli pravo pot.

Generacija naše moderne: Cankar, Murnik, Kette in Zupančič, pomeni drugi vzpon naše literature. Ustvarili so umetnine, v katerih — poduhovljeno v umetnikovi duši — zažive naši ljudje z vsemi svojimi nacionalnimi, socialnimi in emocionalnimi problemi. Zaživi pa tudi umetnikova duša in njegova osebna bolečina ob pogledu na ves »klanec siromakov«, na sajaste kovače in žebjarje in na svojo lastno zapostavljenost...

Še se mi pojavljajo pred očmi imena umetnikov: Gradnik, Kosovel, Prežih, Kranjec, Kreft... toda zagrnil sem ogledalo naše literarne preteklosti — žalosten, a vendar ne brez notranjega zadovoljstva in potešenosti. Kljub temu, da smo bili

vedno zapostavljeni in pušeni v temi, je vendar vedno svetila vsaj drobna lučka, ki je kazala pot naprej — in ta luč je bil slovenski umetnik, ki ni izgubil vere vase in v narod in se je žrtvoval zanj.

Zazrl sem ogledalo preteklosti in se zazrl v sedanost in prihodnost:

Včasih se je umetnost borila z razmerami, v katerih je nastajala, zdaj bije usoden boj sama s seboj. Res je, da današnji stehizirani svet, ki povzroča deformacijo in otopelost človeka, ni ravno pozitiven impulz. Toda odtujenost literature od sodobnih problemov, odkrivanje novih (ne)izraznih sredstev, »ječljanje podzvesti« morda ni najboljša rešitev, če ni najslabša! Menim, da mora biti umetnost (književna, likovna, glasbena) ogledalo življenju, da mora še vedno biti »vogelni kamen« velike hiše naroda. Tudi ne kaže posameznim umetnostim jemati njihovega naravnega sredstva izražanja (besede, melodije, predstavnosti), ker to pomeni le še

višjo stopnjo nerazumljivosti. Umetnost ne sme obratovati hrbta življenju, če noče, da bo življenje njej obrnilo hrbet, kar se po malem žal že dogaja.

Zdaj pa se zazrimo v ta problem skozi prizmo naše literature: Včasih smo se nerazumno oklepali starih form in se upirali vsem novim literarnim tokovom. Danes pa nas prevzema neka sla po kopiranju tuje literature, čisto navadno epigonstvo. Ne merim tu na vse umetnike. Vendar takih je zelo zelo mnogo. Pobiramo ostanke za tujimi umetniki in smo neredko nezmožni ustvariti nekaj novega, čisto našega. Tak odnos do umetnosti, ki se javlja predvsem v poeziji, kiparstvu in slikarstvu (morda manj v prozi), je nenaraven in ne vodi nikamor; morda le v odmiranje. Stara resnica, ki so jo ponavljali mnogi umetniki in literarni teoretiki, da umetnost mora biti družbeno angažirana, še vedno drži, in morda bi bilo bolje, če bi se umetniki nanjo bolj opirali.

In pove: bo u nim nost men: ne č zakoi sveta ta zn skupi žujat se m ja a. o se ne le ne, Klj sk rivi ka n alsur obsta blizuj dosej stajaj eno naga nosti. nost in sv zakla predk nost trebn samir

Praznovanje krajevnega praznika v Žirovnici

V soboto zvečer je bila svečana seja sveta krajevnih skupnosti posvečena krajevnemu prazniku. Poleg članov sveta so se seje udeležili predstavniki družbeno političnih organizacij in starši padlih borcev. Zvonko Mežek, predsednik sveta krajevnih skupnosti je v referatu poudaril pomen naporov celotne družbe za boljše življenje delovnih ljudi in pomen Titovega govora na VI. kongresu zveze sindikatov Jugoslavije. Po seji je pevski zbor KPD »France Prešeren« pod vodstvom Marjana Jemca zapel nekaj borbenih pesni.

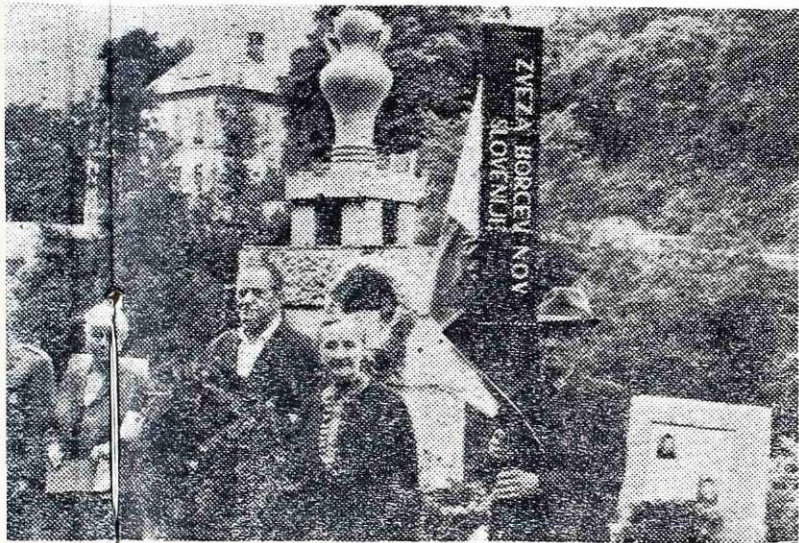
V nedeljo dopoldne je bila v Mostah pri Žirovnici komemoracija v spomin 28 talcem, ki jih je okupator zločinski umoril na tem kraju julija 1942. leta. Tako kot vsa leta po vojni, je tudi letošnji Franc Urbas, očivdec zločina, spregovoril v spomin

padlim za svobodo. Poleg domačinov in svojcev žrtev se je spominu talcev poklonila tudi delegacija občinskega odbora ZZB NOV Tržič. Spomenik in spominske ploščice so bile okrašene, promet na cesti pa so občani sami zaprli za pet minut.

Predstavniki družbeno političnih organizacij so položili vence na spominska obeležja po vaseh in Karavan-kah.

Razen teh uradnih manifestacij krajevnega praznika ni bilo nobene druge prireditve, športnega ali kulturnega programa, tako, da občani ne čutijo svojega praznika. Škoda, da tako lepo vreme niso organizatorji izkoristili za zabavni program v dolini Završnice, saj bi na ta način vključili večji del mladine v praznovanje, saj praznik brez veselih in mladostnih prireditev ni pravi praznik.

J. Vidic

bila v Mostah komemoracija v spomin 28 talcem

In še en problem je, ki je povezan s prejšnjim. Do kdaj bo umetnost potrebna? Menim namreč, da imata znanost in umetnost skupen namen: odkrivati temne globine človekove podzvesti in zakone, ki omogočajo obstoj sveta in človeka. Torej imata znanost in umetnost tudi skupen cilj, ki se mu približujeta po različnih poteh in se med seboj tudi dopolnjujeta. Toda znanost se razvija, odstranjuje zavese pred neznanjem, razrešuje probleme, razkriva skrivnosti. Kljub če nekoč ne bo več skrivnosti, če bi odkrili vse, kaj se da odkriti? To je absurd, toda težnja k temu obstaja in čim bolj se približujemo temu, morda ne dosegljivemu cilju, bolj postajata znanost in umetnost eno oziroma manj »delovnega prostora« ostaja umetnosti. Ali lahko torej umetnost odpišemo? Ne. Človek in svet ostajata neizčrpna zakladnica snovi kljub napredku znanosti. Toda umetnost lahko postane »nepotrebna«, lahko izgubi boj s samim seboj! Danes govori-

mo o krizi modernega romana, o krizi sodobne poezije, jutri bomo pa govorili o krizi umetnosti same... Rešitev je v tem, da umetnost ostane na poti življenja in da uporno vztraja sredi moderne tehnizacije, kajti navsezadnje je njen namen tudi oblikovati človekov čut za lepoto in duhovne vrednote, zaradi katerih dobi človekovo življenje svoj globlji smisel in pomen.

Slovenska literatura pa ima še svojo posebno usodo: kot literatura malega naroda težko stopa v korak z literaturami velikih narodov. Prav ta nevesela usoda pa ji nalaga odgovorno nalogo: čuvati, oblikovati in razvijati mora slovensko besedo, da je ne uničijo notranji in zunanji viharji. Zato mora biti še toliko bolj razumljiva in dostopna najširšemu krogu bralcev, poslušalcev in obudovalcev, kajti prav od nje ne »popularnosti« med narodom je v veliki meri odvisen njen obstoj in s tem obstoj slovenskega jezika.

Andrej Tratnjek
maturant gimnazije

Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha K

26

Veliko so govorili o tem, nato pa sklenili, naj Vreg obišče Tineta in Kosirnikovo ter jima nese majhno pomoč, denar in nekaj hrane, ki so ju zanj zbrali, v bodoče pa jim bodo do Tinetove zaposlitve pošiljali nekaj denarja od Rdeče pomoči, ki ga je doslej prejemal Vreg in ki se mu bo zdaj, ko je našel zaposlitev pri Tržniku, lahko odpovedal.

»Potem lahko prižgem luč?«

»Lahko! A pri nas nimamo elektrike.«

»Vem,« pritrди Vreg. »Nisem prvič tu!«

»Na mizi je petrolejka,« pravi Tine, čeprav bi raje, da bi ostala z Vregom v temi.

2

VREG prižge petrolejko. Kolobar svetlobe razredči temo in osvetli notranjščino kolibe, ki jo je Vreg zadnjič obiskal, ko so kropili in pokopavali Kosirnika. Vse je še tako tesen prostor, vogalno postavljeni postelji, Anina ob steni, obrnjeni proti tovarni, Martinova, sedaj Tinetova, ob vzhodni steni. V obeh stenah sta majhni okni, prvo z razgledom na tovarniški nasip, dimnike in obrate, Tinetova s pogledom proti vzhodu, kjer se pod obmejnimi gorovjem dolina odpre v široko, lepo pokrajino. Najbrž ima fant rad razgled proti goli, ruševnati gori, ki je zapisana na nebo kakor kak lep opisni okras, kakršne so črtali včasih pod podpis. Sedaj je ni videti, ker se je že zgostil večer in ker kolibo razsvetljuje petrolejka, ki jo Vreg privije, da bi bil plamen manjši in da bi pogorelo manj petroleja. Zato je v kolibi zopet somrak. Osvetljen je le kot med posteljama, kjer je miza in klop. Na njen rob, ki sega do vzglavja Tinetove postelje sede Vreg in za trenutek opazuje Tinetov obraz, ki je v tem somraku še bolj podoben

SIVO MESTO

Martinu iz let, ko sta bila Martin in on — Vreg taka fanta, kakor je sedaj Tine.

Da, tak je kakor Martin v Tinetovih letih. Morda bi s tem prebil molk, v katerem so zamrzile prve besede, a kaj, ko bi moral posegati predaleč nazaj, v čas pred vojno, ko je družina starega Kosirnika, Martinovega očeta, štela osem sinov, od katerih jih je sedem, kar lahko prebereš na spominski plošči na pokopališču, pobrala vojna. Tudi stari Kosirnik, ki je bil do smrti zankar v žični valjarni, konca ni dočkal. Ko se je vrnil Martin iz Rusije, ni našel nikogar. Zvedel je le za smrt bratov, ki počivajo bogvekje in na bogvekaterih vojaških pokopališčih, in to, da je očeta tik pred koncem vojne pobrala španska in da počiva v grobu pri svoji ženi, Martinovi materi, ki je umrla kmalu po porodu najmlajšega sina v času, ki bi se zdel Tinetu, ko bi mu zdaj pripovedoval o tem, že davna preteklost.

Zato je bolje (si misli Vreg), da Tinetu, ki se svojih nesrečnih stricov najbrž komaj spominja, ne pripoveduje zgodbe o tej, najbolj nesrečni družini, kar jih je v dolini in ki jo je zbrisala s sveta vojna. Vrnil se je samo Martin in še ta ni preživel svojih bratov in očeta dalj kakor za dobrih šest let, vzdihne Vreg in za trenutek zagleda skromen mrtvaški oder, ki je stal prav tu, kjer je miza, in na odru v krsti svojega nekdanjega zvestega prijatelja in sodruga.

In prav ta Martinov obraz, a še bolj oni iz poslednjega živega srečanja, ko je Martin že čutil, da se mu bliža konec, je zadnje čase vedno bolj vznemirjal Vrega in mu pekli vest, saj je Martinu takrat obljubil in dal proletarsko besedo, da bo fantu pomagal, kolikor bo to v njegovi moči in v moči tajne stranke. Martin ga sicer ni prosil, naj Tinetu materialno pomagajo, rotli ga je le, naj poskrbi, da bo fant postal zaveden delavec in nadaljeval njegovo revolucionarno pot.

— Le tako bom vedel, da nisem živel in trpel zaman, sin pa bo lahko ponosen name in nase, ko bo zmagala revolucija. Ne bi rad, da bi se moja kri razgubila kakor voda v pesku prilagodljivcev

in sebičnežev, ki obračajo oči proč od biča, ki na tepe, in se tega marsikdaj ne zavedo ni takrat ko jih udari.

Tako je govoril Martin, ki je prav tako kako oblast in kapitaliste obsojal in sovražil kasto delavskih sebičnežev, teh največjih škodljivcev delavskih vrstah, razkrojevalcev delavske borbene moči in zaviralcev revolucije, ki edina lahko odreši in osvobodi delavstvo in človeštvo sedanji nečloveških razmer.

— Taki se prodajajo za skledo leče in se slinijo vselej tam, kjer je moč in oblast. Tudi nam so se slinili v povojnem letu, ko se je tresel star svet pred našo revolucijo, a so se prav tako hitro umaknili, čim je začel pihati drugačen veter. Cel v vodstvo so se slinili, ker so hoteli postati novi »oblast« in zase izžeti iz revolucije sebične koristi živeti na površju in »vladati« drugim, kakor da revolucija ni nič drugega kakor zamenjava starega biča v novih rokah. Samo Mareja poglej! Morda je celo prav, da so časi postali drugačni, kakor smo mislili. Če drugega ne, prereševali so nas in opozorili, da niso vsi rdeči, ki so se razglašali za rdeče in se slinili v vodstvo. Kaj bi bilo z revolucijo, če bi takrat zmagala, si lahko mislimo. Ljudje Marejevega kova bi jo razničili. In takih je bilo takrat mnogo. Zato tudi škoda, ki so jo gibanju napravili saj so kot »voditelji« preplašili s svojim odstopom množico poštenih delavcev, da so jim sledili na »varno« v mirne vode socialne demokracije ali pa celo še bolj desno, v »zavetje« meščanskih strank. Ne bi rad, da bi kje med temi pristal tudi moj sin. Preveč smo trpeli, da bi naše trpljenje smelo biti drugače kronano kakor z zmago naše stvari. Tudi Ana bi potem mislila drugače in videla v nas ljudi, ki smo imeli prav, ker smo vztrajali. Kakor mi sedaj ne verjame in me sovraži, me bo potem spoštovala in ljubila. Samo trpljenje jo napravi tako. Zato bi rad, da bi nekoč verjela, da nismo trpel zaman.

In potem je Martin pripovedoval o svojih razmišljanjih o trpljenju, ki tako različno kleše al razbije človeške značaje.

— Trpljenje ni lahko, a še manj prijetno, kakor to misli o meni žena, da rad trpim in da bi bi brez trpljenja nesrečen, ker bi ne mogel ljubovati nikomur. Ana se ne zaveda, da ljudje, ki jih je življenje pritisnilo s trpljenjem, lahko ohranjamo sebe samo s kljubovanjem proti tistim, ki nam trpljenje povzročajo. Z bojem proti njim, z dejanji! Trpljenje bi ne bilo nič manjše, ko bi se mu vdano prepustili. Še bolj bi nas teplo, še bolj bi nas zlivalo na nas razkrajajočo kislino, dokler bi nas do kraja ne razkrojilo. To bi bilo netvorno trpljenje, ubijajoče in razkrajajoče in zaradi tega nesmiselno. Trpljenje, ki kljubuje povzročevalcem trpljenja, pa je tvorno. Služi cilju: odstranitvi vzrokov trpljenja, razbitju kot svet stare krivice in prav tako starega nasilja nad višjim delom človeštva in s tem ustvaritvi osnove za počlovečenje človeka in človeštva, osvobođenega izkoriščevalske sebičnosti, ki je nosilec vsega zla, ki ga je človeštvo doslej pretrpelo in ki ga še vedno trpi. Če mora trpeti tudi moj sin, naj bo njegovo trpljenje tvorno v tem smislu, drugače ga bo izoblikovalo v prilagodljivca, v podaljševalca zgodovine krivične človeške družbe, kakršno omogočajo prav prilagodljivci, ki se priklanjajo in ploskajo tudi krivičnikom, če je njihov obstoj ali neobstoj odvisen od njih, namesto da bi bili krivico na vsakem koraku naravnost v obraz, jo razbili in si tako zagotovili svoj obstoj, ne da bi se jim bilo treba pred krivico poniževati. Ti poskrbi, da se ne bo poniževal moj sin. Če boš to storil, bom vedel, da sem živel dovolj.

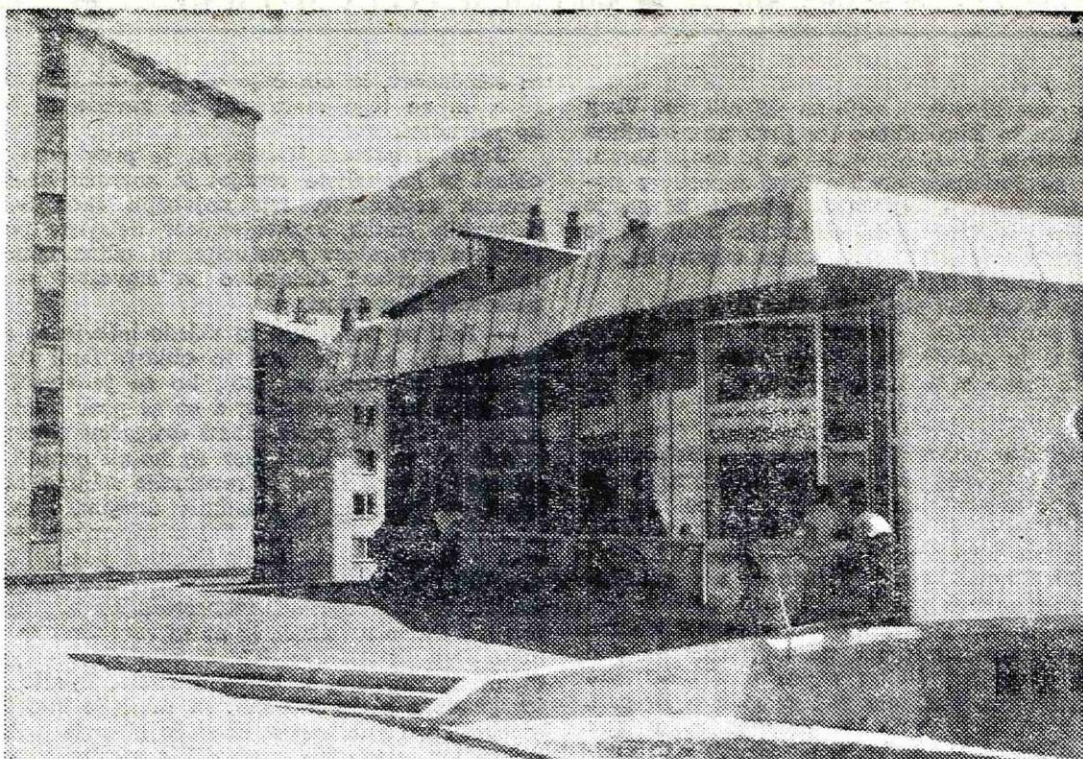
Taka je bila Martinova oporoka za sina in Martinovo naročilo njemu, Vregu, da bi poskrbel za to.

A on? Je doslej kaj storil ali vsaj skušal storiti?

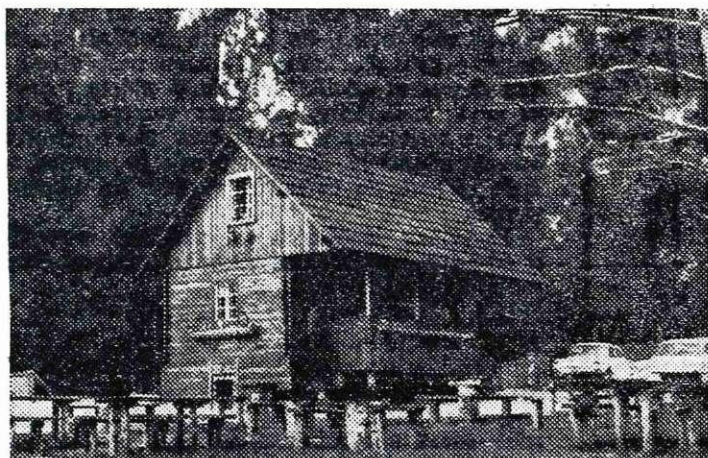
Pač! Poizkušal je. Dober teden po Martinovi smrti je hotel obiskati Kosirnikovo vdovo in ji povedati, da bo tajna stranka (»Moževi prijatelji,« bi rekel) poskrbela, da bo dobivala podporo od Rdeče pomoči, a ga je zapodila že na pragu.

S tem si je takrat pomiril vest. In pomirili so si jo tudi drugi. Šele te dni so si priznali, da so ravnali nekomunistično, saj je bila Kosirnikova vdova, najsi je bila zanje še tak vrag, prav tako kakor Kosirnik, žrtev meščanskega terorja.

Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha K Miha Klinar: LUCI V SIVEM MESTU ●

Prebivalci na Plavžu, so dobili novo, moderno samopostrežno trgovino

Dolina Završnice ima zelo dobre pogoje za razvoj turizma, vendar manjka potrebnih objektov (na sliki edini gostinski objekt v dolini)

Odprta je samopostrežna trgovina na Plavžu

V ponedeljek, 1. julija ob 8. uri zjutraj so na Plavžu odprli novo samopostrežno trgovino trgovskega podjetja Rožca. Otvoritve so se poleg članov kolektiva udeležili še predstavniki družbeno-političnih organizacij, tajnik skupščine občine Jesenice, predstavniki SGP Sava, ki je objekt zgradilo v rekordnem času in drugi.

Nova samopostrežna trgovina na Plavžu v Bokalovi ulici je že enajsta poslovalnica trgovskega podjetja Rožca na Jesenicah. V celoti ima 330 m² prostora, od tega 135 m² prodajnega prostora. V novi trgovini bodo lahko dobili sadje, mleko, kruh, skratka vse prehranske proizvode ter galanterijsko blago, prebivalci Plavža, ki stanujejo na desni strani. Trgovina bo dobrodošla tudi prebivalcem iz Planine pod Golico in Plavškega rovtva. Doslej so morali prebivalci Plavža, dostikrat tudi otroci, prečkati glavno cesto, kadar so hodili nakupovat v trgovino k Cufarju. Zdaj te nevarnosti ne bo več, ker imajo na razpolago trgovino v Bokalovi ulici.

SGP Sava je objekt, v katerem je samopostrežna trgovina, gradilo 10 mesecev. Vrednost investicije pa znaša 83 milijonov S din. V trgovini so na voljo trije moderni hladilni pulti, v katerih je možno zmrzovanje do -18°, dvigalo, centralno ogrevanje prostorov, kakor tudi akumulatorska naprava za električni tok, ki ga bodo uporabljali v primeru izpada električnega toka. Nova trgovina na

Plavžu sodi med najmodernejše, tako po opremljenosti, pravih in sami gradnji, na Gorenjskem.

O težkem fizičnem delu osebja, zaposlenega v tej trgovini, ne bi mogli več govoriti.

Kakor je direktor trgovskega podjetja Rožca tov. Karel Frančeskin povedal sodelavcu našega lista, ima podjetje še več načrtov za prihodnje obdobje. Najprej nameravajo povečati trgovino pri Cufarju, ki bo tako dobila ustrezno mesto v sklopu centra na Plavžu. Trgovino nameravajo povečati s posebnim poudarkom na skladiščne prostore. Takoj za tem pride na vrsto trgovina v Planini pod Golico, vendar imajo tam težave z lokacijo. Ko je tov. Frančeskin govoril o perspektivnih nalogah podjetja, je še posebej poudaril poslovno pogodbo, ki jo imajo z veletrgovskim podjetjem Loka v Skofji Loki. Takšna poslovna pogodba je vsestransko pomembna za trgovsko podjetje in tudi kar zadeva embalaranje ter boljše kupne pogoje pri proizvajalcih. Svojo dejavnost namerava Rožca razširiti tudi izven občinskih meja.

- or

Misli

Vztrajnost ni vredna niti graje niti hvale, ker je njeno trajanje odvisno od nagnjenj in čustev, ki so od naše volje neodvisna.

Kdor živi brez norosti, ni tako pameten, kakor si misli. La Rochefoucauld

Po dolini Završnice do Zelenice

Turistično društvo Žirovnica je mlado, toda z lepim delovnim načrtom. Pri zasebnikih imajo že okrog 80 turističnih sob. Letos nameravajo pritegniti v svoje vrste še več novih članov, na osnovni šoli pa bodo ustanovili pomladek turističnega društva.

Področje krajevne skupnosti Žirovnica je znano po nekaterih velikih mozeih. Te dni nameščajo ob cesti nove in

(nadalj na 11. str.)

Pomen in vloga ter razvoj samopostrežne trgovine do blagovnic v blagovnem prometu

3

Važno je omeniti še to, da so na zahodu vse nove blagovne hiše grajene tako kot B. H. ali kot shopping center, dosledno v pritlični izvedbi (brez etaž). Taka gradnja se nam zdi še posebno pomembna, ker se izognemo visokim stroškom za etažna dvigala, etažne transportne trakove, izgubo časa idr. Ekonomično in racionalno je tudi razmeščanje blaga in transporta. Najvažnejše pa je, da dobi kupec z vstopom v trgovino trenutni pogled na bogato celotno etažno površino. Na zahodu se vedno bolj odvija izredno velik promet prav v B. H., katerih prodajna površina meri celo do 20.000 m².

Še nekaj besed o najmodernejši švicarski trgovski hiši GLOBUS. Sedaj je B. H. GLOBUS v Zürichu s številnimi manjšimi in večjimi blagovnicami v najrazličnejših mestih Švice dokaj svojevrstna in kot kaže nekaka vodilna trgovska hiša Švice.

V Švici je več blagovnih hiš kot Jelmoli, LÖB, A. M. D., WEBER in druge. Najmodernejša je trenutno nova veleblagovnica Globus. Verjetno je veleblagovnica Jelmoli po asortimentu in po prodajni površini večja od Globusa, toda Globus je sedaj po svojem specifičnem asortimentu, razvrstitvi blaga in organizaciji dela prav gotovo primer, ki ga proučujejo veleblagovnice drugih držav, celo Amerika in Švedska.

Kakšne so te novosti in zakaj so uvedli nov tip veleblagovnic? Okrog in okrog Züricha nastajajo nova naselja in sproti tudi nove prodajalne. Nove prodajalne v naseljih predmestij, pa tudi ostale trgovine v mestih, naj oskrbujejo prebivalstvo Züricha z vsakodnevnimi in deloma občasnimi potrebami. Vse ostalo blago, to je del občasnih in vse ostale specialne potrebe naj potrošniki kupujejo v ustrezni bogati izbiri blaga, ki ga posamez-

ne manjše trgovine nikakor ne morejo imeti, ali pa ga imajo v premajhnem asortimentu. Reorganizacija Globusa je zasnovana na ekonomski računici.

V trajno naraščajoči proizvodnji, ko imajo razne blagovne hiše od 10.000 do 25.000 artiklov v prodajnih prostorih, se vsiljuje vprašanje, kam in kako v bodoče in ali bo to šlo v nedogled. Ali naj se gradijo nove blagovne hiše s prodajno površino 20 tisoč m², kar je že primer gradnje v Nemčiji. Pri blagovnem prometu s tako številnimi artikli oziroma asortimentom postaja umsko in fizično obvladovanje takih količinov trd preizkusni kamen še za tako odlično organizacijo in tehniko dela.

Globus je šel v nekako specializacijo s tem, da je od prejšnjih oddelkov ustvaril nove povsem nenavadne oddelke. Zmanjšal je asortiment blaga v celotni blagovni hiši. Obdržal je blago samo najboljše kakovosti, zlasti kar

se tiče mode in konfekcije, z najmodernejšimi vzorci, deseni in kroji, kar predstavlja v tem pogledu danes za Švico najbolj elitno trgovino. Manjše trgovine tako pri krojenega asortimenta blaga ne morejo voditi, ker je predrago in ker bi ustvarili le minimalni promet. Kupci se danes zatekajo za specialne potrebe h Globusu, kjer najdejo le izbrano blago.

Iz nekdanje blagovne hiše je nastala praktično svojevrstna razstava z nakupovanjem blaga po razstavljenih vzorcih bolj z nasveti in posvetovanjem kot s klasično prodajo in prigovarjanjem.

Celotna stavba in prodajni prostor ima poseben aranžman. Posamezni oddelki so zelo vabljivi, blago je dostopno z vseh strani, prostor in gibanje pa je zelo udobno. Izgled trgovine pa je skoraj pravilčen. Globus pritega pozornost vsega mesta, Švice in inozemstva. Posebnost pomeni razpored blaga. Prej je bil krožnik iz porcelana v oddelku za porcelan, iz plastične mase v oddelku za plastiko, iz keramike v oddelku za keramiko. Po novem

so krožniki razstavljeni na pogrnenih mizah v sobi, kjer so štiri mize s koti, ki vsak zase nakazuje poseben izgled stanovanjskega prostora. Na mizah je ves jedilni pribor, kozarci itd. Ta princip razstavljanja blaga prevladuje v blagovnici. Vsak teden se povsem spremeni celoten aranžma blaga. Zanimivo je tudi to, da so v vsej blagovnici notranje stene premične. Lahko se jih tudi odstrani, če je to potrebno. Vsa oprema je preprosta, lepa, učinkovita, lahko premična, nikoli v istem prostoru stacionarna. Kot posebnost naj omenim, da si je Globus izbral za tekstilno blago sedem osnovnih barv. O odtenkih teh sedmih barv proučuje strokovnjaki Globusa okus, želje in potrebe prebivalstva — potrošnikov.

Uspeli Globusovi poizkus pozitivno ocenjujejo razni strokovni listi drugih držav. Kot ni slabo, kar je pri nas, tako ni vse zlato, kar je tuje. Prav je, da povemo, v kakšno smer se razvija blagovni promet blagovnih hiš v gospodarsko močnejših državah.

(nadaljevanje)

S skupščine občine Jesenice

Odlok o podelitvi domicila komandi gorenjskega vojnega področja

V petek, 28. 6. je bila v sejni dvorani skupščine občine Jesenice seja obeh zborov občinske skupščine.

V prvi točki dnevnega reda so odborniki brez pripomb sprejeli poslovnik skupščine občine Jesenice. Treba je pripomniti, da je bil prvi osnutek poslovnika posredovan odbornikom že pred nekaj meseci in šele nato v prečiščenem besedilu oz. z vsemi vmesnimi pripombami odborikov predložen v potrditev.

Zanimivo je bilo poslovno poročilo Stanovanjskega podjetja Jesenice za leto 1967. Med drugim je bilo v poročilu navedeno, da je podjetje imelo 31. 12. 1967 v upravljanju 2.851 stanovanj, kar predstavlja skupaj z 42 poslovnimi prostori vrednost 127.262.296,79 N din. Iz razprave je bilo razvidno, da je Stanovanjsko podjetje Jesenice v drugem letu poslovanja opravilo večino nalog, ki jih je bilo podjetje dolžno opraviti. Na koncu poslovnega poročila je rečeno, da bo podjetje svoje naloge in dolžnosti opravljal vestno in v skladu s predpisi. Izboljšalo se bo sodelovanje predvsem s hišnimi sveti in krajevnimi skupnostmi in s tem bomo ponovno utrdili status hišnih svetov, ki bodo v bodoče morali tesneje sodelovati s Stanovanjskim podjetjem. To bo tudi v interesu upravljanja stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov.

Ustanovitev društva za pomoč duševno nezadostno razvitim

V petek, 28. junija je bil v dvorani pri Jelenu ustanovni občni zbor Društva za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam. Kot gost je prisostvovala tudi predsednica republiškega odbora Ada Krivic.

Namen društva je v svojem referatu zelo dobro prikazala ravnateljica posebne osnovne šole Jesenice tov. Jela Leštan. V razpravo pa je posegla tudi tov. Ada Krivic, kakor tudi nekateri drugi udeleženci zbora. Sprejeli so statut društva in izvolili 25-članski občinski odbor, ki mu bo predsedoval tov. Zdravko Pogačnik. V odboru so predstavniki delovnih organizacij občinske skupščine zdravstvenih ustanov, zaveda se zaposlovanje delavcev, osnovnih šol, psiholog, sodnik, defektologi in staršev otrok ki obiskujejo posebno osnovno šolo na Jesenicah.

Društvo si bo prizadevalo, da dobe duševno prizadete osebe pravo veljavo in se svojim sposobnostim primer-

Na ponovni razpravi o zvižanju tarif v mestnem potniškem prometu je bilo zopet precej različnih mnenj. Odbornikom sta bili predloženi dve varianti o novih cenah v mestnem prometu. Po obsežni razpravi so se odborniki odločili za predlog, da se sedanje cene za vse relacije zvišajo enako za 10 S din.

Na predlog Združenja borcev NOV gorenjskih občin sta oba zbora SOB Jesenice sprejela odlok o podelitvi domicila komandi gorenjskega vojnega področja. Listina o podelitvi domicila in trak na bojno zastavo bosta izročena na slavnosti v Potoku 21. julija 1968.

Po razpravi o pregledu in potrditvi zaključnega računa prispevkov in davkov SOB Jesenice za leto 1967 je bil sprejet sklep, da se le-ta potrdi.

Dopolnjen oziroma spremljen je bil odlok o javnem redu in miru občine Jesenice in sicer glede razmejitve posameznih prekrškov in v zvezi s tem tudi predpisane denarne kazni za prekrške. Predvsem je važna sprememba v določilih 17. člena o kaznih za prekrške, ker so le-ti v novi formulaciji razdeljeni po težini prekrška in so tako pristojnim organom odvzete diskrecijske pravice kaznovanja.

Zaradi preureditve in razširitve poslovnih prostorov je bil sprejet sklep, da se Mešarskemu podjetju Jesenice

no vključijo v življenje. Cilj dela društva bo v tem, da dobi vse za delo sposobne duševno prizadete osebe pravo zaposlitev, hkrati pa bo spremljalo uspešnost teh na delovnih mestih. Vsem bo po potrebi nudilo potrebno pomoč. V okviru posebne osnovne šole bo organizirala učne delavnice, kjer se bodo bodoči absolventi šole še pred zaposlitvijo pripravljali na uspešnejše vključevanje v življenje. Pri opremljanju delavnic bo pomagal tudi republiški odbor.

Pred občnim zborom je bila tudi otvoritev razstave izdelkov učencev posebne osnovne šole Jesenice. Udeleženci so bili izredno preseženi nad kvaliteto razstavljenih del.

Ob tej priliki prosi odbor društva vse posameznike, delovne ter družbene organizacije, ki so pripravljene pomagati duševno prizadetim osebam, da postanejo člani društva. Sedež društva je na posebni osnovni šoli Jesenice.

Marian Pogačnik

s pogodbo oddajo zemljišča, potrebna za omenjeno rekonstrukcijo.

V točki razrešitve in imenovanja je skupščina občine Jesenice dala soglasje za imenovanje novega ravnatelja osnovne šole Prežihov Voranc. Imenovan je bil prof. Andrej Pikon. Prav tako je bila za ravnateljico šole za zdravstvene delavce imenovana Mira Jazbinšek, za občinskega sodnika za prekrške pa Franjo Brce. Na seji SOB Jesenice so imenovali iniciativni odbor za ustanovitev občinske skupnosti otroškega varstva in komisije za predloge k izjemnemu priznanju pravice do starostne pokojnine. S. Z.

Ekскурzije v prvem polletju

Iz podatkov, ki jih je zbral oddelek za izobraževanje odraslih pri ŽIC, povzemamo, da je bilo od 1. januarja do vključno 30. junija v naši železarni 99 strokovnih ekskurzij z 2.600 obiskovalci. Ekскурzije so v glavnem sestavljali učenci osnovnih šol, dijaki TSS, šolskih centrov, študentje iz univerz itd. Najbolj pogosto so si udeleženci ekskurzij ogledali plavž, martinarno, elektro jeklaro, valjarno žice, valjarno Bela, predelovalne obrate in razstavljene eksponate v našem tehniškem muzeju.

-or

Jubilej gasilskega društva Blejska Dobrava

Ustanovitev gasilskega društva Blejska Dobrava je v tesni zvezi s pričetkom gradnje bohinske železnice.

V začetku tega stoletja je bilo na Dobravi 42 lesenih hiš, ki so bile delno še pokrite s slamo. Ker se je po vasi in okolici potikalo precej tujih delavcev, so se vaščani bolj kot kdajkoli poprej bali, da jim kdo ne podtakne ognja. Zavedali so se namreč, da bi lesena vas hitro pogorela. Strah pred požarom je zanetil idejo o ustanovitvi gasilskega društva.

Ker na Dobravi ni bilo pogojev, so mladi vaščani hodili v Gorje na gasilske vaje, da so si tam pridobili osnovno gasilsko znanje. Tako so 1908. leta ustanovili gasilsko društvo. Od ustanoviteljev so živi še Stefan Razinger, Janez Svetina in Jože Sodja. Preživeli pionirjem gasilstva na Dobravi je občinska gasilska zveza izročila lepe spominske plakete.

Gasilsko društvo je v šestdesetih letih doseglo zavidljive uspehe. Med vojno se je večina gasilcev priključila osvobodilnemu boju ali pa na drugi način pomagala NOB. Tudi delovne in paradne gasilske obleke so poslali v partizane.

V znak priznanja za dolgoletno uspešno delovanje na področju gasilstva je republiška gasilska zveza odlikovala tri gasilce in sicer Franca Ferka, Franca Grilca in Antona Arha. Odlikovano je bilo tudi gasilsko društvo.

Proslave v nedeljo na Dobravi so se udeležili gasilci iz sosednjih gasilskih enot, godba na pihala iz Gorij in številni občani.

Anton Arh, predsednik gasilskega društva Blejska Dobrava, je navzočim orisal plodno dolgoletno delovanje društva.

Po svečanosti so praznovanje nadaljevali na igrišču, kjer so goste zabavali veseli godci iz Planine pod Golico. Obenem so organizirali sre-

čolov, ki je organizatorjem prinesel okrog 100.000 S din dohodka. Dobitke so prispevali trg, podjetje Rožca, domače podjetje Cokla in vaščani. Denar bodo porabili za kritje stroškov pri nabavi gasilskega avtomobila s prikolico.

Žal je tudi tokrat posegel vmes nepridiprav, ki si je na čuden način privoščil gasilce. Zvečer je v bližini veselice zažgal kozolec z lopo, v kateri je bil avto fiat 850 in kosilnica. Sredi najlepšega razpoloženja in rajanja so gasilci priskočili v pomoč. Prihiteli pa so tudi jeseniški gasilci. Gasilec je uspešno rešil avto in kosilnico ter zavaroval bližnje objekte, medtem ko sta lopa in kozolec pogorela.

J. Vidic

Pojasnilo Stanovanjskega podjetja

1. Dodatek k članku »Pojasnilo o gradnji Tomšičeve ceste« objavljen v 26. številki železarnja.

Dodatno k 4. odstavku navedenega članka dopolnjujemo izjavo glede nesprejemljivih zahtev tov. Bertoncija, da je zahteva tov. Bertoncija da se izvede cesta mimo njegove hiše po I. varianti, kar pa je iz že navedenih razlogov v drugem odstavku omenjenega članka za občino nesporemljivo.

Stanovanjsko podjetje Jesenice

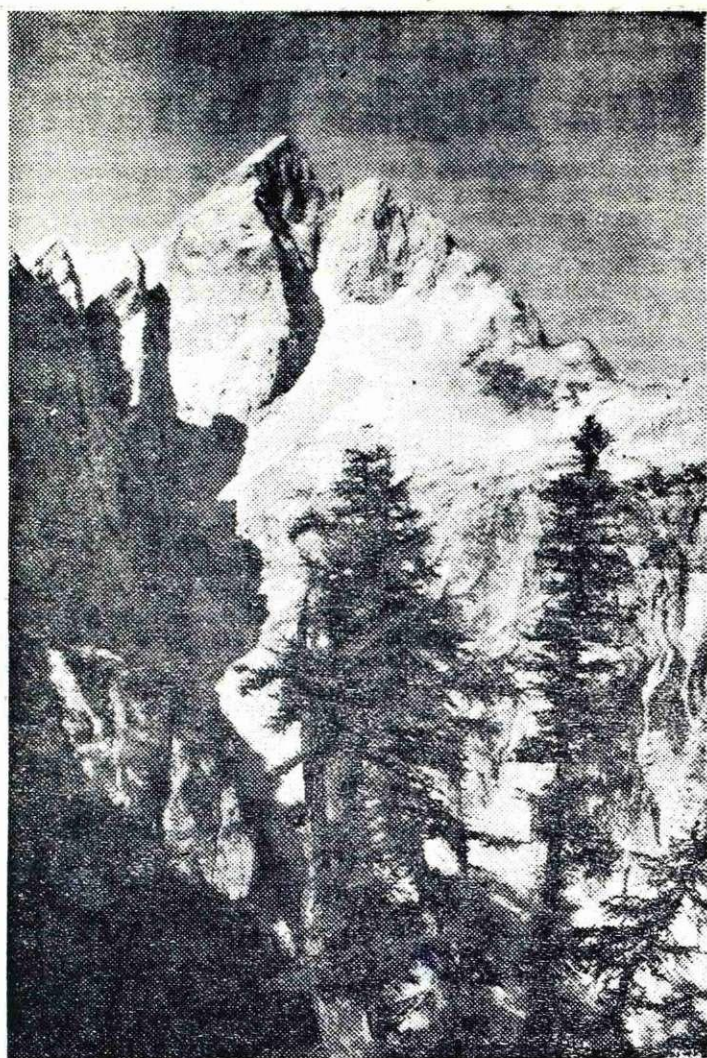
Misel

Bolje je uporabljati duha za to, da prenašamo nesreče, ki nam stoje na poti, kakor da se ukvarjamo z onimi, ki bi se nam mogle primeriti.

La Rochefoucauld

Gasilci iz Blejske Dobrave, so svoj jubilej lepo proslavili

Štirim ponesrečenim gornikom letos marca, bodo v nedeljo 7. t. m. pod Mojstrovko odkrili spomenik

Odkritje spominske plošče pod Mojstrovko

Sončnega jutra 24. marca letos je snežni plaz pod severnim ostanjem Male Mojstrovke ugasnil mlada življenja štirim gornikom: Janezu Robiču in Rafku Zupanu iz Martuljke, Andreju Noču iz Javornika in Alojzu Gajšku s Koroške Bele. Tragedija, ki je globoko prizadela svojce, znanke, in vso planinsko javnost. Svetli liki dobrih prijateljev nam bodo ostali neizbrisno v naših spominih.

V spomin na ponesrečene gornike bo v nedeljo 7. julija slovesno odkritje spominske plošče na Slemenu pod severnim ostanjem Mojstrovke. Pri organizaciji in izvedbi odkritja sodelujejo planinska društva Martuljek, Jesenice in Javornik — Koroška Bela, katerih člani so bili ponesrečenci. Osnutek za spominsko ploščo je izdelal naš slikar France Krajcar, rezbarsko delo je odlično opravil modelni mizar Razinger, vlitje plošče pa strokovno opravili livarji v Železarni. Na plošči je poleg imen ponesrečencev relief

**Dopisujte
v Železarja**

skupine Jalovca in zlomljeno drevo viharnika, ki simbolizira ugasla gorniška življenja.

Na odkritje so vabljeni vsi planinci od Javornika do Rateč, še posebej pa vsi sorodniki in znanci ponesrečenih. Udeleženci se bodo pripeljali na Vršič z lastnimi vozili, rednim avtobusom, ki odpelje z Jesenic ob 7.15 ali s posebnimi avtobusi, ki odpeljejo z Jesenic ob 6.30, z Martuljke pa ob 7 h. Prijave za vožnjo sprejemajo v pisarnah planinskih društev.

Ob 9. uri je skupen odhod udeležencev s prelaza Vršič na Slemo pod Mojstrovko do kamor je eno uro zložne hoje. Ob 10. uri se začne svečanost s sledečim programom: govori vseh predsednikov planinskih društev in zastopnika PZS, recitacije, pevske točke in odkritje.

Po slovesnosti bodo udeleženci opravili krajše izlete: na bližnji vrh Slemena, odkoder je čudovit razgled, sestopili v Tamar, po Hanzovi poti ali plezalnih smereh na Malo Mojstrovko s sestopom na južni stran na Vršič, na Prednje Robičje ali se po isti poti vrnili nazaj na Vršič. Povratak z avtobusi je po dogovoru v popoldanskih urah.

Organizatorji računajo z veliko udeležbo in lepim vremenom.

Janez Krušič

film • film • film • film • film • film • film • film • film • film

Spremljevalec zlate pošiljke

Spremljevalec zlate pošiljke je western. Westerni so pač zanimivi filmi za mlade gledalce, ki uživajo ob prizorih, v katerih se junaki izživljajo v brutalnem nasilju, streljanju itd. Toda le redki westerni so tolikanj kvalitetni, da poleg obrtniške izdelanosti premorejo še nekolikanj umečnosti.

Kot večina westernov se tudi Spremljevalec zlate pošiljke dogaja proti koncu minulega stoletja na Divjem zahodu. Junaka filma sta — kakor je že v navadi in skoraj nemogoče je, da bi bilo drugače — zagovornik pozitivnih teženj in pravic in utelešenec zla. Oba se bojujeta za »svojo pravico«. Prvi s svojo premetenostjo, pogumom štiti poštne kočije z bogatim tovorom pred napadalci. Pobi-ja zato, da bi ščitil nedolžne

pred zlom, nasiljem, da bi se kot »morilec za napitnino« prebijal skozi življenje. Potem, ko spozna, da je eden od napadalcev poštne kočije tudi bratov morilec, sklone maščevati se. Drugi, za bogastvom strmeči lopov pa s svojo tolpo pobija, rop, bogati in povečuje ugled tistih, ki ne obvladajo ubijalskih veščin. In ravno drugi je morilec brata, »morilec za napitnino«, Hanka. (Rahlo banalno) Njuno nasprotje se v filmu stopnjuje, dokler na koncu »pošteni« Hank v dvoboju ne premaga zloglasnega vodjo tolpe.

Kako lepo in pravično se zdi vse to! Pa vendarle le ni tako pravično! Westerni so ameriška specialnost z ameriško etiko, mišljenjem (ki je zgodovinsko neobjektivno in moralno nepošteno), ki so

narejeni pač za Amerikance. Hank je in ni pošten, Hank je in ni nosilec zla, Hank je in ni pozitiven junak; Hank je samo nepremagljivi »morilec za napitnino«, ki sta mu pravica in nepravica, nasilje in nenasilje enako blizu.

Westerni pritegnejo pozornost. Toda ne s skvaliteto, temveč ubijanjem, pretepanjem. Westerni so brez etične rešitve, če pa jo imajo, je leta rahlo tuja. Westerni so včasih že za gledanje zanič. Westerni so sploh v zadnjem času nova oživljena filmska zvrst, pa ne zaradi iskanja kakšnih novih resnic, ne, zaradi polnjenja blagajn producentov.

Spremljevalec zlate pošiljke je obrtno dober, igralsko na meji med poprečnim in slabim, idejno (?) zanič, sicer pa slab film.

-na

Obisk jeseniških glasbenikov v Gorjah

Na slovesnosti ob zaključku šolskega leta so v soboto 22. junija gostovali v Gorjah v šolski dvorani gojenci in predavatelji jeseniške glasbene šole s samostojnim koncertom. Nad tristo učencev osnovne šole v Gorjah je z zadovoljstvom sprejelo program izvajalcev, ki je bil za mlade gledalce zelo poučen.

Gostje z Jesenic so izvajali W. A. Mozarta andante gracioso za sopran blok flavto. Predstavili sta se gojenki jeseniške šole Golobič Karin in Jelka Kusterle, Angleško suito Daneta Škerla je z blok flavto izvajala gojenka jeseniške glasbene šole, spremljal pa je godalni orkester kvartet v sestavi: Radoslav Kleč, viola, Ivan Jenko, oboa, Alojzij Jeram čelo in Franc Čelensnik, violina. Glasbeniki z Jesenic so se mlademu občinstvu v Gorjah predstavili še z nekaterimi drugimi skladbami. V sporedu pa so potem nastopili učenci glasbenega krožka osnovne šole in Svobode Gorje, v katerem poučujejo predavatelji jeseniške glasbene šole. Predstavil se je med drugim tudi zabavni kvintet osnovne šole Gorje.

Sodelovanje med osnovno šolo Gorje in jeseniško glasbeno šolo je že dve leti zelo uspešno. Petindvajset učencev šole Gorje obiskuje glasbeni oddelek, v katerem poučujejo pedagogi z Jesenic, gmočno pa ga podpira Svoboda Gorje in osnovna šola, del pa prispevajo starši. Medtem ko so lani poučevali predvsem harmoniko, so v letošnjem šolskem letu razširili pouk tudi na druge instrumente: na kitaro, klavir in melodiko. V prihodnje pa bodo poučevali tudi flavto. Obisk jeseniških glasbenikov v osnovni šoli Gorje je bil za učence poučen tudi zategadelj, da so spoznali instrumente, ki se jih bodo v prihodnje tudi sami učili.

Na zaključni slovesnosti so po koncertu razdelili 67 odličnjakov osnovne šole Gorje pozlačene značke bratov Ribar, dve odličnjakinji osmega razreda pa sta prejeli pozlačene medalje z legitimacijami sklada bratov Ri-

bar. Šola Gorje je že dve leti vključena v zvezno akcijo tekmovanja za odličjen in prav dober uspeh. V ta namen so ustanovili tudi poseben sklad, v katerega prispevajo denar starši, organizacije in šola. B.

Ob zaključku gledališke sezone

(1. nadalj.)

Razumljivo je, da je krivulja razvoja gledališkega amaterizma na Jesenicah v teh zadnjih trindvajsetih letih zelo razgibana. To krivuljo predstavljata do leta 1959 dramska sekcija pri današnji Svobodi in amatersko gledališče, ki se po različnih imenih prav tega leta preimenuje v današnje amatersko gledališče Tone Čufar. Seveda pa bi ne bilo prav zanemariti tudi druge dejavnike na tem področju, saj se vsaj teritorialno, če že ne organsko prepleta s to krivuljo tudi delovanje dramskih druščin — na Hrušici, Javorniku — Koroški Beli, v Planini pod Golico, Zirovnici, Blejski Dobravi, Dovjem, Kranjski gori in na samih Jesenicah delovanje dramskih skupin na gimnaziji, železarski šoli in še kje. Žal so podatki delovanja in vpliva tega delovanja dramskih skupin izven obstoječega gledališča neurejeni in neobdelani, prav gotovo pa bi dopolnili in popestrili krivuljo razvoja amaterske gledališke dejavnosti na širšem področju Jesenic v zadnjih trindvajsetih letih.

Iz dokaj popolno zbranih podatkov amaterskega gledališča na Jesenicah pa za to obdobje začetna krivulja razvoja vendarle daje nekaj generalnih ugotovitev. Prva teh ugotovitev bi bila, da se z izjemo prve, po obsegu dela že kar pretirane, čeprav razumljive sezone, v vseh na-

daljnjih sezonah gledališče prilagaja družbenemu razvoju Jesenic in iz njega izhajajočih materialnih možnostih za vzdrževanje gledališča. To povedo že same spremembe naslova gledališča (Sindikarno, Mestno) na eni strani, na drugi strani pa zelo nihajoča, neumirjena krivulja obsega dela gledališča. Natančnejša analiza bi šele lahko odkrila soodvisnost med kvaliteto in obsegom gledališkega dela, ki prav gotovo obstaja, zato zaenkrat ostanimo samo pri obsegu dela, kajti analiza kvalitete repertoarja, kvalitete odrske realizacije tega repertoarja in analiza odzivnosti publike in njene strukture, kakor tudi strukture sodelujočih v gledališču zdaleka presega namen in obseg tega zapisa. Hote pustimo vse te važne podatke za celotno osvetlitev razvoja amaterske gledališke dejavnosti na Jesenicah ob strani in se naslonimo samo na kvantitativne podatke, to so število premier in predstav ter denarna sredstva za gledališko dejavnost. (nadalj.)

Misel

Radovednost ni vedno enaka: zdaj izvira iz sebičnosti, ki nas sili spoznati to, kar bi bilo nam v prid; zdaj iz napuha, ki nas sili spoznati to, kar je drugim neznano.

La Rochefoucauld

Razpis

na podlagi 9., 10. in 11. člena Zakona o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča (Ur. list SRS, št. 42-218/66) ter 2. člena odloka o razveljavitvi odloka o urejanju mestnega zemljišča na območju občine Jesenice (Ur. vestnik Gorenjske, številka 4-26/67) razpisujemo

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča v k.o. Zabreznica v uporabo za gradnjo individualnih 27 tipskih stanovanjskih hiš, predvidenih po zazidalnem načrtu Zavoda za urbanizem Bled št. 124/67.

1. Stavbno zemljišče se odda v uporabo najugodnejšemu ponudniku.

2. Predmet natečaja so stavbne parcele, v zazidalnem načrtu označene z zaporednimi števkami od 1–27 z naslednjimi površinami:

Zap. št.	Parc. št.	m ²	Zap. št.	Parc. št.	m ²
1.	32/22	656	15.	32/36	798
2.	32/23	786	16.	32/35	759
3.	32/24	688	17.	32/34	703
4.	32/25	850	18.	32/33	847
5.	32/26	1096	19.	32/44	771
6.	32/27	963	20.	32/43	818
7.	32/28	745	21.	32/42	817
8.	32/29	1084	22.	32/41	851
9.	32/30	643	23.	32/40	1020
10.	32/31	764	24.	32/48	815
11.	32/35	1015	25.	32/47	852
12.	32/39	1090	26.	32/46	789
13.	32/38	884	27.	32/45	692
14.	32/37	848			

Parcele so zazidljive z visokopritličnimi stanovanjskimi hišami v tlorisni izmeri 11,60 × 8,27 m po že pripravljenih načrtih ali prirejenih, pri katerih pa je dopustno odstopanje od navedenih dimenzij ±10 % sorazmerno po dolžini in širini objekta.

3. Rok za začetek gradnje je 1/4-1969, rok za dokončanje graditve pa 1/10-1974.

Začetni prispevek k stroškom za delno ureditev stavbnega zemljišča, ki ga mora ponuditi vsak udeleženec natečaja, mora znašati najmanj 5.742,00 N din.

Ponudbe z nižjim prispevkom ne bomo upoštevali. Odškodnina za pravico uporabe delno urejenega stavbnega zemljišča, ki mu bo dodeljeno, znaša 4,50 N din za kvadratni meter.

4. Rok za plačilo prispevka in odškodnine iz prejšnje točke je 1 mesec od pravnomočnosti odločbe, s katero se stavbno zemljišče dodeli v uporabo najugodnejšemu ponudniku.

5. Varščina, ki jo mora položiti vsak ponudnik z vložitvijo ponudbe znaša 500 N din.

6. Ponudba se lahko glasi samo za eno parcelo. Ponudnik pa lahko navede v ponudbi še nadaljnje parcele, na katere se v podrejeni vrsti nanaša njegova ponudba, za primer, če bi njegova ponudba za prvo navedeno parcelo ne bi bila določena kot najugodnejša.

7. Ponudbe je vložiti pisмено na oddelek za gospodarstvo, gradbene in komunalne zadeve Skupščine občine Jesenice v roku 15. dni od dneva objave tega natečaja.

8. Ponudbi mora biti priloženo potrdilo, da je vplačana varščina in izjava, da ponudnik pristane na splošne in druge pogoje tega razpisa, sicer ponudbe ne bomo upoštevali.

Ponudbe se mora oddati ali poslati v zaprtih kuvertah, ki morajo imeti v levem spodnjem kotu oznako »Natečaj — Breznica«.

9. Podrobnejše določbe o oddaji stavbnega zemljišča so razvidne iz splošnih razpisnih pogojev, ki jih lahko ponudnik dobi v sprejemni pisarni Skupščine občine Jesenice, v sobi št. 1 in so sestavni del tega razpisa.

Številka: 350-5/67-2

Datum: 27/6-1968

Oddelek za gospodarstvo, gradbene in komunalne zadeve Skupščine občine Jesenice

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

6. in 7. julija franc. barvni CS film OBRACUN NA OBALI, v režiji Jossca Giovanni-ja, v glavni vlogi Michel Constantin — ob 17. in 19. uri.

8. julija amer. barvni CS film SEDMORICA JEZDI V PEKEL, v režiji Sergeja Bor- gionona — ob 17. in 19. uri.

9. in 10. julija amer. barvni film SEKS IN SAMOSTOJ- NA DEKLICA, v režiji Rich- arda Quina v glavni vlogi Toni Curtis — ob 17. in 19. uri.

11. julija slov. barvni film SREČNO, KEKEC, v režiji Jožeta Galeta, v glavni vlogi Blanka Florjancič — ob 17. in 19. uri.

12. julija ital. film INTIM- NE URE, v režiji Marca Vi- caria, v glavni vlogi Rossana Podesta — ob 17. in 19. uri.

13. julija amer. barvni film SERIF IZ DODGE CITYJA, v režiji Maickla Kerteca, v glavni vlogi Erol Flynn — ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

6. in 7. julija amer. barvni film SEKS IN SAMO- STOJNA DEKLICA, ob 18. in 20. uri.

8. in 9. julija franc. barvni CS film OBRACUN NA OBA-

LI, ob 18. in 20. uri.

10. julija slovenski barvni film SREČNO, KEKEC, ob 18. in 20. uri.

11. in 12. julija franc. film ŽIVLJENJE NA DVORU, ob 18. in 20. uri.

13. julija ital. barvni CS film POD ZELENIMI ZASTA- VAMI, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

6. julija zap. nem. film NAJLONSKA ZANKA.

7. julija šp. amer. barvni film SPREMLJEVALEC ZLA- TE POSILJKE.

11. julija franc. barvni CS film OBRACUN NA OBALI.

13. julija franc. film ŽIV- LJENJE NA DVORCU.

Kino ŽIROVNICA

7. julija ital. šp. barvni CS film ZADNJI SPOPAD.

14. julija franc. barvni CS film OBRACUN NA OBALI.

Kino KRANJSKA GORA

6. julija ital. šp. barvni CS film ZADNJI SPOPAD.

7. julija franc. film ŽIV- LJENJE NA DVORCU.

11. julija amer. barvni film SEKS IN SAMOSTOJNO DE- KLICA.

13. julija franc. barvni CS film OBRACUN NA OBALI.

OBVESTILO!

Obveščamo vse člane kolektiva in upokojeneče Že- lezarne da bo MALA PRODAJA zaradi kolektivnega dopusta zaprta od 15. julija do 1. avgusta, zato naj zainteresirani še pravočasno nabavijo potrebni material.

MALA PRODAJA

Občinska zveza za telesno kulturo in plavalni klub Jesenice organizirata

SOLO PLAVANJA

v letnem kopališču na Jesenicah pod vodstvom plavalnih učiteljev.

Šola bo trajala od 5. 7. do 15. 7., dopoldne od 9. do 10. ure in popoldne od 18. do 19. ure.

Vse informacije dobite pri blagajni kopališča, kjer sprejemajo tudi prijave. Šola je namenjena vsem ne- plavalcem.

OZTK Jesenice

JUBILANTI 50-LETNIKI

V juliju bodo praznovali 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: VINKO SKUTELJ, valjarne profilov — 10. julija, OSVALD MILER, transport — 20. julija in JAKOB GROHAR, ZLP — 25. julija. Iskreno česti- tamo!

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru va- ljarne 2400 se najlepše zahva- ljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolezni in mi je bila zelo dobrodošla. Franc Car Mladinska 8, Javornik

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob nenaadni izgubi naše Nade, čutili z nami in nam pomagali, iz srca hvala.

Zvanovi

ZAHVALA

Ob nenaadni in prezgodnji smrti očeta, sina, brata in strica

JANEZA ZUPANA

se zahvaljujemo za vse iskrene izraze sožalja, za darova- ne vence in cvetje ter vozni- kom avtomobilov. Posebno se zahvaljujemo odboru ZB, SZDL, sosedom Velikonjevim in tov. Kocjančiču za ves trud in pomoč. Iskrena za- hvala vsem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani. Žalujemo: sin Izlok, mama, brat in sestra z družino ter ostalo sorodstvo.

Po dolini Završnice do Zelenice

(nadalj. iz 8. str.)

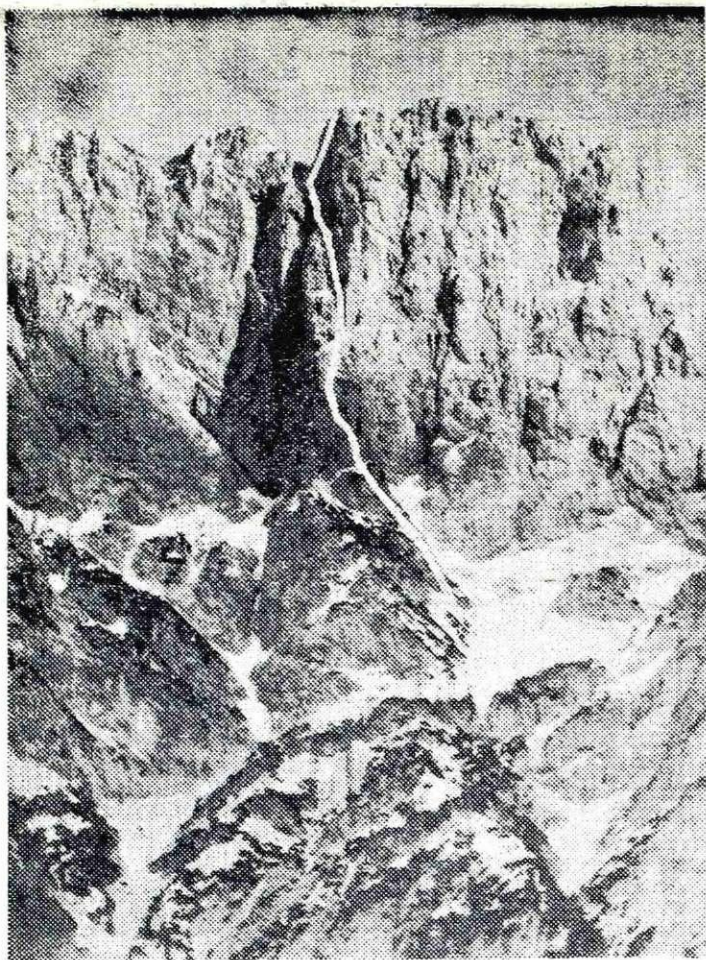
formacijske table z oznako krajev znanih osebnosti: Jan- ša, Čopa, Prešerna in Finž- garja. Turisti lahko sedaj vi- dijo samo notranjost Pre- šernove rojstne hiše, v bliž- nji bodočnosti pa bo goste lahko sprejela tudi Finžgar- jeva domačija. Janšev čebel- njak, ki je bil slovesno izro- čen svojemu namenu pred tremi leti, je precej pozabljen. Tudi avtor Bobrov in drugih znamenitih del Janez Jalen čaka, da se ga spomri- mo.

Področje Žirovnice ne mo- re tekmovali z Bledom, Bo- hinjem ali drugimi turistič-nimi kraji. Toda vsak turisti-čni kraj je privlačen prav zaradi svojih posebnosti, ki jih nudi gostu. Če Bled krasi jezero, Kranjsko goro smu- čišča, Planino pod Golico narcise, potem je jasno, da je področje Žirovnice za tu-riste zanimivo in privlačno predvsem zaradi nekaterih velikanov naše zgodovine; prav zato ne more biti no- bene dileme o tem, kam usmeriti razvoj turizma v Žirovnici.

Drugo vprašanje pa je, ka-ko urediti dolino Završnice. Svet krajevne skupnosti Ži-rovnic predlaga, naj se oko-lica umetnega jezera v Završ-nici izroči v upravljanje kra-jevni skupnosti, le-ta pa bi ga dala v upravljanje doma-čemu Turističnemu društvu. Turistični delavci zahtevajo, da se brez posvetovanja z njimi v Završnici ne gradijo nobeni objekti. Sicer pa je vsem znano, da dolina Završ-nice turistično ni urejena. Že pred vojno so tod tabo-riili skavti, po vojni pa vsa leta taborniki in planinci, to- da še do danes v Završnici za tabornike in druge turiste niso zgrajene sanitarije, niti dovod vode. To pa je naj- manj, kar turistično društvo mora nuditi gostom, če želi brez očitkov pobirati turistič- no takso. Dolina Završnice pa bo še bolj privlačna ta- krat, ko bo speljana cesta do Zelenice. Z avtomobilom se zdaj lahko pride do lov- ske kočice oziroma plemenit- ne postaje. To je približno polovica poti od Most do Ze- lenice. Njen pomen bi poras- tel, če bi izpeljali žičnico na Zelenico tudi s te strani. Ra- zumljivo je, da bi takšno ak- cijo lahko izvedli le v sodelo- vanju občinskih skupščin in turističnih delavcev Tržiča in Jesenic ter GG Bled. Za cesto po dolini Završnice je zain- teresirana tudi JLA, ki je pri- pravljen sofinancirati.

Ob umetnem jezeru v Za- vršnici je lani Teodor Papi odprl zasebno gostišče. To je tudi edini gostinski-turistič- ni objekt v tem kraju. Ker je do gostišča možen dostop z avtomobili, peš iz Most pa je samo 20 minut, je ob le- pem vremenu v Završnici ve- liko ljubiteljev narave.

J. Vidic

Severno-zahodno ostenje Trapeca Debele peči (2007 m) — smer vzpona, dne 30. 6. t. l.

Nov plezalni vzpon v Trapecu Debele peči

V nedeljo, 30. junija sta preplezala železarja Oman Jože in Krušic Janez — člana Alpinističnega odseka Martuljk novo smer po levem stebri v severni steni Trapeca Debele peči (2007 m) nad dolino Krme. Zaradi megle z rahlim pršenjem sta plezalca pod steno čakala tri ure. Strmo, delno z rušjem in travo poraslo podnožje glavo sta preplezala nenavezana v pol ure. Čisti čas plezanja po stebri je le 4 1/2 ure. Smer je težka in značilna v spodnjem delu po gladkih, slabo razčlenjenih plati, kjer sta se končala oba

poizkusa v letu 1966. V srednjem delu omogoča vzpon sistem kaminov in poči. V izstopnem žlebu in vršnih pečeh pa prevladujejo krušljive, zelo nevarne luske. Skala je v glavnem razen izstopa masivna, smer pa zelo izpostavljena. Deset klinov — predvsem v plati, ki so uporabljeni od prejšnjih poizkusov, je ostalo v smeri. Težavnostno stopnjo naj določijo ponavljalci.

Alpinista sta nato odšla še na vrh Debele peči in sestopila po Kovinarski poti nazaj na Krmo.

Velik uspeh naših alpinistov

Skupina šestih članov alpinističnega odseka iz Mojstrane: Klavdij Mlekuž, Janez Kofler, Janez Ažman, Janez Brojan, Janez Dolžan in Ja-

nez Hrovat so v dneh od 22. 6. do 30. 6. plezali v skupini Treh Cin v Dolomitih v Severni Italiji. Preplezali so tri smeri, ki jih jugoslo-

Poletno tekmovanje v slalomu pod Prisojnikom

Letošnje poletno tekmovanje v slalomu pod Prisojnikom je prireditelj SD Jesenice omejil za člane do 4. kvalitetnega razreda, za mladince do 5. kvalitetnega razreda in za članice ter mladinke neomejeno.

Zato so bili na startu res samo najboljši tekmovalci. Pogrešali smo edino Tržačane in Mariborčane.

Snežne razmere so na plazu koncem junija navadno najboljše. Sneg je že močno stisnjen in tako je bilo v tem pogledu tudi letos vse v redu. Poleg tega je pripomoglo tudi lepo sončno vreme k pravemu tekmovalnemu razpoloženju.

Člani in članice Enotnosti so imeli pred tekmo tridnevni tečaj, člani in članice Jesenic pa štiridnevni tečaj, tako da je imel Peter Lakota dosti težje stališče proti svojim močnim tekmeccem, ker je startal brez predhodnega treninga. V splošnem lahko ugotovimo, da se kvalitetni vrh razširja in čeprav je trenutno najresnejši naslednik Lakote član Enotnosti Marko Kavčič, so tudi mladi jeseniški tekmovalci Gašperšič, Leskošek, Zmitek ter mladinci Stravs, Varl, Aleš, Saksida in drugi na najboljši poti k napredku.

Tečaj pod Prisojnikom, katerega zaključek je bila poletna tekma, je lepo uspel. V delo se je vključil diplomant visoke šole za telesno kulturo Janez Šmitek, ki je prevzel tekmovalno vzgojo pionirjev in mlajših mladincev v tečaju, sicer pa je zadolžen za mlajše mladince. Tako se počasi večja število kvalitetnih trenerjev v klubu. V tečaju je bilo prek dvajset tekmovalcev, ki so se vsi udeležili tekme.

Proga je imela 48 vratic, 140 m višinske razlike in je bila dolga 300 m. Startalo je okoli 70 tekmovalcev, huda strmina pa jih je mnogo izločila iz tekme.

REZULTATI:

ČLANI: 1. Peter Lakota, SD Jesenice, 71,3, 2. Marko Kavčič, Enotnost Ljubljana, 71,9, 3. Mirko Klinar, JLA, 73,0, 4. Mirko Gašperšič, JLA, 73,3, 5. Marko Zmitek, SD Jesenice, 77,7, 6. Karel Fanel, Ravne, 79,1, 7. Lovro Markež, SD Jesenice, 82,5.

STAREJSI MLADINCI: 1. Cene Straus, SD Jesenice 77,1, 2. Herman Marguč, Enotnost, 85,8, 3. Janko Košir, SD Jesenice, 88,0, 4. Branko Aleš, SD Jesenice, 89,5, 5. Aleš Šmid, Radovljica, 94,2, 6. Borut Varl, SD Jesenice, 96,9, 7. Drago Leban, Triglav Kranj, 107,6.

MLAJSI MLADINCI: 1. Izotok Saksida, SD Jesenice, 87,6, 2. Tomaž Bernik, SD Jesenice, 90,7, 3. Gorišek, Radovljica, 95,1, 4. Janez Zupan, SD Jesenice, 98,7, 5. Janez Gašerin, SD Jesenice, 109,0.

ČLANICE: 1. Vida Tevž, Ravne, Fužinar, 81,8.

STAREJŠE MLADINKE: 1. Živa Cuček, Enotnost, 107,5, 2. Jelka Bem, Radovljica, 121,2, 3. Darja Medja, Kranj, 136,3.

MLAJŠE MLADINKE: 1. Janja Jocič, Triglav, Kranj, 120,2, 2. Andreja Prevc, SD Jesenice, 164,7.

- il

Športno srečanje železarjev

Športna srečanja med delovnimi kolektivi slovenskih železarn so postala že tradicionalna in tako bo letos tekmovanje na vrsti že devetič. Lani smo bili Jeseničani domačin in gostitelj tekmovalcev iz treh slovenskih železarn. Letos pa so to odgovorno nalogo prevzeli v Ravnah, kjer bo tekmovalje organizirano od 31. avgusta do 1. septembra.

Komisija za športno rekreacijo v naši železarni je že pričela s pripravami za to športno srečanje in tako je bil s tem namenom formiran odbor, ki je zadolžen, da sestavi tekmovalne ekipe za posamezne športne panoge in da istočasno vodi oziroma organizira treninge. Komisija

pa je prevzela skrb za zagotovitev materialnih pogojev.

Naši tekmovalci so bili lani najboljši skoraj v vseh panogah in tudi v skupni uvrstitvi. Letos je naša ekipa znova favorit za osvojitev prehodnega pokala, kar pa ne bo lahka naloga in bodo morali tekmovalci in funkcionarji vložiti precej naporov, da bi ponovili uspehe iz preteklega leta. V ta namen bo zato tudi organiziranih nekaj trening tekmovalcev, predvsem za atlete, nogometaše in igralce namiznega tenisa.

Upamo, da bodo priprave potekale po načrtu in da bi se naši športniki kar najbolje pripravili za to največje tekmovalje slovenskih železarjev. J.

Rokomet

ZABNICA : JESENICE

20:27 (10:14)

Pretekli četrtrek so naši rokometaši v okviru tekmovalne za jugoslovanski pokal gostovali v Zabnici, kjer so premagali domače moštvo in se tako uvrstili med štiri najuspešnejše ekipe s področja Gorenjske.

Tekma ni bila tako kvalitetna. Jeseničani so nastopili brez treh standardnih igralcev. Kljub temu so naši bili boljši vso tekmo in zasluženo slavili zmago.

Gole za jeseniško moštvo so dosegli: Dragojevič 1, Mlekuž 9, Gorup 6, Homovec 1, M. Vidic 1, F. Vidic 5, Sturm 4.

JESENICE : TRIGLAV

19:30 (11:14)

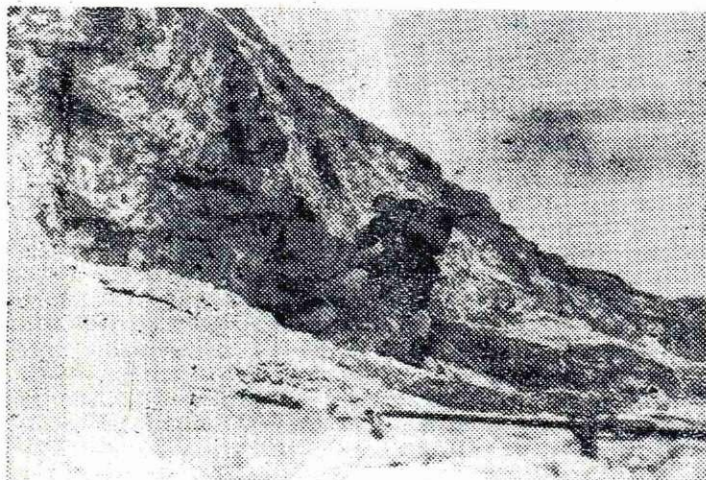
Na igrišču Podmežakljo je pred okoli 50 gledalci dobro sodil Humar iz Kranja. Naši so nastopili takole: Dragojevič, Gorup 3, Mlekuž 5, F. Vidic 2, Prešeren 4, Sturm 3, Pogačnik, Berlisk 2.

V polfinalni tekmi za jugoslovanski pokal na področju Gorenjske jeseniško moštvo pri žrebanju ni imelo sreče, ker je dobilo za nasprotnika člana conске lige Triglav iz Kranja. Toda začetek tekme je kazal, da bodo gostje imeli precej težav z mladimi Jeseničani, ki so kljub odsotnosti odličnega realizatorja Žmitka zaigrali

zelo dobro, tako da je Triglav dosti časa vodil le z enim golom razlike. Sredi prvega polčasa so naši z nekaj izrednimi akcijami prešli celo v vodstvo 10:9 in 12:11. Toda gostje ne bi igrali v conski ligi, če ne bi proti koncu prvega dela prevzeli iniciativo in končali prvi polčas v svojo korist z rezultatom 14:11.

V drugem delu so naši zaradi medsebojnega in vsekakor nepotrebnega prepiranja zaigrali slabo, posebej v obrambi, kar so Kranjčani pametno izkoristili in s hitrimi kontra napadi, ko pred jeseniškim »šestercem« ni bilo nikogar v obrambi, hitro večali razliko v svojo korist.

Ceprav pred tem srečanjem nismo upali na nikakršen uspeh, pa tudi zmaga Triglava je vsekakor prepričljiva, lahko rečemo, da bi naši rokometaši z normalno igro in brez omenjenega prepiranja dosegli veliko boljši rezultat v svojo korist. Za to nam pove podatek, da so Jeseničani v prvem polčasu, ko so imeli igro in rezultat v svojih »rokah«, kar petkrat zadeli vratnico gola in niso realizirali dve najstrožji kazni. To je pozneje psihično vplivalo na naše nerutnirane igralce, ki so zaradi tega zaigrali veliko slabše kot v prvem delu in zaslužno izgubili. Dr.

Vzpon v severni steni Velike Cine (3003 m)